

Redacțiunea, A. Ministerul de război și
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare nr. 22
„ris și neînfrângătoare nu se pri-
mesec. Manuscrisurile nu se re-
trimite!”
DIRECȚIA ȘI REDACȚIA:
Brașov, piața mare nr. 22
Inserate mai primează în Viena
„Annoy & Co. Buchhandlung & Verlags-
druckerei, am St. Michael, Alois
Herndl, M. Döcker, A. Oppel, J. De-
nckow, in der Kapuzinerstr. 11, in
Bregenz am o. Ufer des Bodensee-
see, in Frankfurt: G. L. Döcker, in Ham-
burg: A. S. Ne-
Prețurile inserțiilor: o viziă
garmondă pe o coloană 4 or.
și 80 or. Imbra pentru o pu-
blicare. Publicații mai dese
după tarfa și învoială.
Reclame pe pagina III a
săptămânii 10 or. v. a. sau 12 ani

GAZETA TRANSILVÂNIEI

(NUMĂR DE DUMINECĂ)

„Gazeta” este în să-oare di.
Abonamente pentru ANULU: 12
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase
luni 20 franco, pe trei luni
10 franco.
Se prenumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectori.
Abonamentul pentru BRAȘOVU:
la administrațiune, piața mare
nr. 22, etajul I, pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 or. Cu dragul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 or. v. a. sau
15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 130.—Anul LIII.

Brașov, Duminecă 10 (22) Iunie

1890.

Brașov, 9 Iunie st. v.

Amă dîșu nu de mult, că su-
fletul Românului, ca și al nației
lui, este caracterul său național
romănesc, care se arată în viața,
sămțul și obiceiurile sale romă-
nesci. De va pierde el sufletul
lui și va câștiga lumea întrăgă, ce
va pute da în schimb pentru el?

Acum vine chiar o fôia ungu-
rescă dintre acele, cari cu ori-ce
prilegiu își arată pe față dușmănia
lor față cu naționalitățile nema-
ghiare, și întăresce indirect vor-
bele noastre, scriind despre locui-
torii din provinciile, ce le-a cuce-
rită Germania dela Francia la
1870/1, Alsația și Lotaringia.

Cancelarul german de ađi,
Caprivi, a dîșu adecă în parla-
mentul german, că trebuie să
se susțină și în viitoru măsurile
înăsprite în privința pașaportelor
la granița francesă, deoarece Ger-
mania nici până ađi n'a putut
câștiga simpatia Alsațianilor,
cari încă totu sînt cu Francia
și cu Francesii.

Acăsta, dice fôia ungurescă
„Budapesti Hirlop“, despre care
vorbim, vine de acolo, că desvol-
tarea istorică și tradițiunea este
mai tare decât totă știința bîr-
baților de stat și totă învăța-
tura, ce-o dau profesorii germani,
ba e mai tare chiar decât natura
însă-și.

Din purtarea Alsațianilor —
adauge numita fôia — putem
trage învățătura serioasă: că pu-
tarea sămțului în popore este mai
mare, decât ori și ce altă pu-
tarea politică, ea stăpănește pe
omeni așa de tare, încât nu reu-
șește față cu ea nici o dovadă,
nici o seducere și nici o asuprire.
Ele ascultă de putere, dîr senti-
mentele inimei lor, sufletul lor
nu le dau pentru lumea totă.

Trebuie dîr să se țină sîmă de sen-
timentele popórelor, și acel bîrbaț
de stat, care și-ar întemeia poli-
tica sa pe sămțului națunilor,
va fi tare, acela însă care se va
pune împotriva acestui sămțu, nu
va dobîndi nimic.

Așadîră fôia ungurescă recu-
noșce, că puterea sămțului în po-
pore este mai mare, ca ori-ce pu-
tarea în lume și că zadarnice sînt
tote încercările de a se împotrivi
acestui sămțu, care formeză sufle-
tul unui popor.

De ce atacă dîr politici unguři
de tagma lui „Budapesti Hirlop“
necurmat sămțului popórelor ne-
maghiare, de ce nu vor să țină
sîmă de acest sămțu, pe care
nu-l pôte nimici nici un fel de
seducere ori asuprire?

Și decă Germania, cea mare,
puternică și cultă nu pôte birui,
de a face ca Alsațianii să se la-
pede de sămțului lor, cum vor
birui o mîna de Maghiari, cari
n'au nici putere, nici cultură de
ajus, a face ca de ce milioane de
nemaghiari să se desbrace de săm-
țului lor, de caracterul lor na-
țional?

Politicii unguři fac cum dicea
vechiul autoru clasicu romanu:
ei vedu ce e mai bun și totuși
urmăză ce e mai rău!

Nici cel mai micu semn de
întorcere de pe calea prăpăstioasă,
pe care a apucat politica șovinistă
maghiară, nu se vede. Dim-
potrivă, vedem cum își dau si-
lința cei dela putere, de a se
amăgi ei de sine, că nici nu mai
esistă o cestiune a naționalităților
în statul ungaru, că prin urmare
nu mai trebuie să se țină sîmă de pu-
tarea sămțului ce stăpănește pe Ro-
mâni, Germani, Slovaci, Sîrbi ș. a.

Care va fi rezultatul acestei
nenorocite politice?

Foile lor însă și o spun: că
nu voru pută dobîndi nimic, că
voru fi în totdeauna slabi, pentru-
că nu și întemeiază politica lor pe
sămțului popórelor.

Și la nici un popor din Ar-
deal și Țera ungurescă nu este
puterea sămțului mai mare ca la
Români. Veacuri întregi de cea
mai grea asuprire n'au putut să
sdruncine sufletul Românului și
în mânia tuturor încercărilor
dușmane din țilele noastre, Româ-
nulu își va păstra caracterul său
național, sămțului și obiceiurile
lui, și va sosi timpul, când bîr-
bații de stat se vor convinge,
că trebuie să țină sîmă de sămțului
Românului!

Revista politică.

Dinăuntru. Cestiunea sporirii efeci-
vului de pace alu armatei comune întem-
pină în comisiunea militară a delegați-
nei ungare mare opoziția, fiindcă, dîc
delegatii, această sporire va sgudui fi-
nanțele monarhiei până n temelie. Mi-
nistrul de războiu br. Bauer a răspuns,
că în împrejurările de față numărul ar-
matei în timp de pace trebuie sporit.
Singularu mijloc în contra ori că-
rei discuțiuni zadarnice e să i-se voteze
100 milioane fl., cu care sumă să întem-
pine cheltuielile necesare cu sporirea ar-
matei, care e inevitabilă, și cu alte mē-
suri și pregătiri militare. Unii din dele-
gații unguři au cerut, ca ministrul de
războiu să fă cu ori-ce chipă abătut dela
planurile sale și să se respingă ori-ce în-
cercare, care ar fi de natură a conturba si-
tuațiunea financiară. În urma declarați-
nei ministrului de războiu însă, oă va
ține sîmă de starea financiară și că ces-
tiunea sporirii efectivului de pace încă
nu e pregătită și nici planuri pozitive
nu s'au prezentat, comisia militară a
hotărît să nu ia în această cestiune nici
o pozițiune. De altmintelea sumele cerute

de ministrul de războiu în bugetul es-
traordinar pentru praful fără fum și
alte mēsurile militare au fost votate de
comisia. În casu când încă în anul a-
cesta va fi necesitate de sporirea efeci-
tivului de pace alu armatei, atunci e
probabil, că voru fi convocate delega-
țiunile în sesiune extraordinară; ăr pen-
tru a se pută realiza această mēsură mi-
litară îngreunătoare pentru contribuabili,
voru fi convocați la serviciul activ
anul înteu alu rezervei și cei trei ani
dinteu ai rezervei de întregire, așa dîr
serviciul activ se ridică la patru ani,
ceea ce e prevădută pentru casu de ne-
cesitate și în noua lege militară. Scump
și grea pace, mai grea decât războiul,
care în fine totu nu se va pută evita.

Marți în 5 (17) Iunie s'a ținut în
Sibiu congresul Sașilor ardeleni, ce fu-
sesse anunțat, cu scopul de a se stabili
un program nou, în locul celui dela
Mediașu din 1872 și celui dela Brașov
din 1881, pe baza căruia să se pôte sta-
bili o unire între diferitele partide să-
sesci. După noul program, activitatea
poporului săsescu se va desfășura în co-
mitat și în comună, în biserică și în
școală, pe tărîmul industriei și econo-
miei, desvoltându-le și introducîndu
cele mai noue întocmiri; se recunoșce
dualismul, limba ungurescă ca limbă a
statului, și ideea de stat a celor dela
putere, pe care programul o declară de
îndreptătită; se cere să se îndrepte „gre-
șela“ ce a săvîșit o legislațiunea față
cu Sașii la rezolvarea drepturilor urba-
riale pe domeniile Seliște și Tălmăciu;
deputații distali sași pôte face parte din
ori-ce partid din dietă, care stă pe
baza pactului dualisticu din 1867. În-
tregu programul face impresiunea, că
Sașii au renunțat la ori ce luptă poli-
tică națională, s'au supus celor dela
putere. Acăsta capitulare a făcut mare
bucurie între șovinistii unguři, dintre
cari unii mai iau și în risu pe Sași. „Ko-
lozsvar“ de exemplu îi laudă și îi nume-
scesc „înțelepți“, că au recunoscut ideea

FOILETONULU „GAZ. TRANS.“

Norocul norócelor.

— Poveste. —

A fost odată, ca nici odată, că de
n'ar fi, nu s'ar povesti, ca unu purece-a
plesni.

Au fost doi frați, unul bogat și
nu scia ce avea la casa lui de atîta bo-
găția, ăr celalaltu sîracu lipit pămên-
tului, cum s'ar dicea nici mătă, nici pur-
celu la casa.

Celu bogăția însă n'avea nici
un sufletu de copil, ăr celu sîracu
avea o spuză de copii.

Odată chiamă bogatul pe frate-său
la el și i dice:

„Scii tu, frate, de ce te-am chia-
matu la mine?”

— „Sciu, decă mi-i spune,“ dice
sîracul.

„Ascultă dîr să și spun,“ încep
bogatul. „Eu am o piră mare; mîne
s'adună toți județii, ca să hotărască asu-
pra ei. Veți tu bine dîr, că eu mîne
trebuie să mergu la orașu, căci nu vreu
să-mi perdă pîra. Hm, dîr ceva mē ne-
liniștesce; tu scii unde-i pămîntul
meu alu mare de după Cheia, așa-i? Să

sciu, că intru în pămîntu, dîr mîne
trebuie arat, sămînat și grăpatu ca
stratul, că de unde nu, în țina urmă-
tore n'o să am noroc și ródă în el.
Rogu-te deci, frate, să vii să mergi tu
în locul meu cu slugile la pămîntu,
și decă veți merge, bine să vă purtați,
ca să-lu gătați de arat și sămînat
până de cu sîră. Dreptu răsplată țiu-
da și ție patru mîrte de grâu să le să-
menî unde vei vré în unu din pămên-
turile mele, ca să ai și tu bietu cu ce
s'îți hrănesc copilașii.“

— „Prea bucuros, frate,“ dice sî-
racul. „Fii liniștit, încrede-te în mine
și du-te cu Dumneșeu. Eu cred, că le
vom isprăvi tôte după cum doresci,
și țî mulțămescu din inimă, că țî aduci
aminte de sărăcia și de copilașii mei.“

A doua zi dest-de-diminetă, sîra-
cul se scólă, deșteptă pe slugile fratelui
său din somn și în curîndu cinci plu-
guri cu câte patru boi ieșiră din curtea
bogatului, se îndreptară spre pămîntul
de după Cheia și hois Negrule, na Surule,
cea Juncane, până de cu sîră, când pămên-
tulu era arat și sămînat după cu-
viința, ba i-a mai rămas vreme sîra-
cului să semene și cele patru mîrte,
ce i-a datu voia bogatul să le sămene

pentru el, pe unu din pămîntu-
rile lui.

Cînd se întorceau dela plug și
erau aproape de sat, dîse unu dintre
slugi:

„Unde-i săcuricea dela plug? Nu-i
la locul ei! N'ăți luat'o voi care-va?”

— „Nu,“ răspunseră ceilalți, „nu-i
la noi. Pôte va fi rămasu colo la pămên-
tulu, de nu s'o fi pierdut pe drum.“

Și unde-mi începură să se sfădîscă,
să se injure și să se batjocorescă unu
pe altu pentru săcurice. Toți se mbiau
și nici unu nu voia să plece îndrăt
după săcurice, până în cele din urmă se
duse fratele bogatului, căci, veți Dîmne,
fi era rușine să aibă fratele său pagubă
sub îngrijirea lui.

Mergîndu, sîracul se uita și din-
coco și dincolo de drum, da de cumva
s'o fi pierdut săcuricea pe drum. Dîr
îndeșertă, căci el ajunse căutîndu până
la pămîntulu, care-lu arase și sămînase
mai în urmă, și acolo a aflatu săcuricea,
unde o pusese el.

Vrîndu să pornescă cu săcuricea
cătră casă, i-se năzăresce ceva înaintea
ochiloru, o formă de om umblîndu de-
alungulu pămîntului, când plecîndu-se,
cînd sculîndu-se.

Omulu sîracu nici vorbă să-i fă
frică. Alergă tiptil-tiptil cătră forma
de om, o apucă de cap și o întrebă:
„Cine ești tu și ce cauți aici în capu
de nopte?”

— „Lasă-mă, dragul meu,“ răs-
punse forma de om, „că eu sînt no-
rocul fratelui tău celui bogat și firele
de grâu, cari au rămasu afară, le bagu
în pămîntu, ăr pe cele cari au apucat
prea afund le scot mai afară, ca grăulu
totu deodată să resară.“

„Bine, prietino, ești vrednicu de
laudă, dîr eu să nu am noroc? Sunt
așa de sîracu, de nu-mi aflu pîreche.“

— „Ba ai și tu, cum să nu ai, dîr
norocul tău este norocul norócelor,
mai mare peste tôte norócele.“

„Decă norocul meu este norocul
norócelor, de ce eu sînt așa de sîracu?”

— „Hei, prietino, pentru-că no-
rocul tău nu-ți pörtă grija ta; elu șede
numai pe divan scumpu, cu pipă de
spumă în gură, lângă masă de aur im-
podobit cu pietri scumpe, poruncîndu
altor noroce să-i aducă focu în pipă,
mîncări și beuturi alese, și tôte țiu-
lica se desfătează, ca unu care este
mai mare — și are din ce, căci tôte

de stată maghiară, cu alte cuvinte că li-au ingenuchiat. „Erdelyi Hirado“ dice, că partida populară săsescă a încetată a fi partidă politică, și acestă lucru face pe cei dela fôia amintită să salte de bucurie. „Budapesti Hirlop“ nu e mulțămîtu însă nici cu această capitulare, pentru că, dice el, Sașii totu mai voiesc să fiă separați de Maghiari ca unitate națională în locu să urmeze esemplul fraților lor din Zips, adevă să se maghiarizeze, pentru că și așa Sașii fiind departe de Germania și de Austria, sînt amenințați în naționalitatea lor de Valachii cei cu „nisuințe daco-române“, er nu de Unguri. Fôia ungurescă totu se mîngăie însă cu aceea, că Sașii facu bune servicii statului „maghiar“ în „contra nisuințelor daco-române“. Sciindă fôrte bine Sașii, ca și calumniatorii unguri, că nisuințele daco-române constau în firma hotărîre a Românilor d'a 'și păstra și apêra limba și naționalitatea lor, d'a-și recăștiga drepturile lor și d'a dobîndi egala îndreptărire în tôte pentru toți Nemaghiarii, tăcê voru compatrioții noștri sași la însinuarea fôiei unguresc, că ei, adevă Sașii, lucrêză în contra amintitelor nisuințe ale Românilor? Așteptăm o lămurire, pentru că fôia națională săsescă reproduce espectorările fôiei unguresc fără nici un comentariu. — „Budapester Tagblatt“ se bucură de această schimbare în purtarea politică a Sașilor, dîr se teme, să nu fiă la mijlocu și ambițiuni și interese personale, se va arêta însă în curêndu, decă așa va fi. Jidovii dela „Pester Lloyd“ iau peste picioru congresul și programul Sașilor, dicendă, că Sașii se jôcă ca copiii cu puscă de tinichea și cu săbii de lemn, și că se nu 'și facu iluzii, că guvernul va schimba în favorea lor vr'o instituțiune ori că va introduce în raporturile naționalităților, și așa destul de delicate, ale Transilvaniei unu elementu de descompunere. „Neues Pester Journal“ încă nu e învoit cu particularismul săsesc, dîr se bucură de manifestația politică a Sașilor, cari au încetată a mai fi o partidă a naționalităților în înțelesu mai strînsu, înlăturândă caracterul federalistic alu politice lor de până acum. Așa dîră rezultatul congresului și cuprinsul programului săsesc însemnêză ingenuchiare înaintea celor dela putere. Vom vedê în urma acestui program, în care deja prin amintirea domeniilor Sêlištei și Tălmăciului se aruncă o căutătură chiorșe asupra Românilor, ce atitudine voru observa Sașii față cu Românii, căroră, precum ne dă a înțelege „Bud. Hirlop“, ei li-suntă dușmani!

Din afară. Despre pregătirile militare ale diferitelor state marî aflăm intere-

sante amênunte în raportul comisei bugetare a delegațiunei austriace. Rusia și-a împătrîtu în anii din urmă numărul batalionelor de vênători, a provêdutu cu cadre tôte divisibile de rezervă și a sporit cu două numărul corpurilor de armată. Germania și-a sporit artileria, a formată două corpuri de armată nouă și în curêndu va forma încă alte două corpuri. Franța are unele, din cele 19 corpuri de armată, de câte trei și chiar patru divisi și are intențiunea să duplicate numărul corpurilor sale de armată, așadêră să le urce la 38 de corpuri. Acestea nu sînt stări, care se mai dureze multu, ci, vorba ministrului de rêsboiu Bauer, va trebui să urmeze o catastrofă, decă pacea nu se va putê asigura pe altă cale decătă prin sporierea armatelor.

De câteva zile în Bulgaria e crîsă ministerială. Acastă crîsă a izbucnită din cauza dușmăniei ce esistă între ministrul de esterne și ministrul de finanțe. Mai deunăci apăruse în diarul englesu „Times“ o corespondență fôrte rêu voitore pentru prințul Ferdinand. Ministrul de esterne a fost învinut de colegii sêi, că elu este autorul acelei corespondențe. Este probabil însă, că cestiunea execuțiunei lui Panița, în contra căreia s'a rostită în modu categoric ministrul de esterne, este cauza reală a crisei. — În urma incidentelor de mai sus ministrul de esterne și-a dat demisia. Dîr crisa nu se va mîrgini la acastă, căci ministrul de finanțe, care se hotărîse a demisiona după deschiderea drumului de feru dela Burgas, va trebui să se retragă. Ministrul justiției a declarat, că nu mai rămâne în cabinetu, decă colegul sêu dela finanțe nu va părăsi ministrul. E probabil, că se va oferi ministrului de esterne, ca să mîrgă la Bucuresci, în calitate de agentu diplomatic. Inș d. Stransky e hotărît să se refuze, voindu a continua să facă politică în Bulgaria. — În privința recursorului lui Panița în contra sentinței tribunalelor militare, „Timpulu“ află următoarele: Curtea de Casația militară e compusă din colonelul Lubomski, președinte, și de maiorul Tantilof, ambii membri de drept. Prințul a desemnată deja pe cei doi alți membri, și anume pe maiorul Petrof, fratele șefului statului maioru, omul care îi este mai multu devotat, și pe maiorul Salabachef, fratele ministrului de finanțe. Rămâne a se mai numi unu alu cincelea ofițer. — Ministrul de resbelu a trecut în rezervă alți 12 ofițeri compromiși în complotul lui Panița. — Guvernul Bulgaru a trimesă Porții o notă, prin care cere recunoscerea prințului Ferdinand. Acastă notă va fi ultimul act sêvêritu de ministrul de esterne Stranski,

care acum e demisionat. Etă câte-va estrase din această notă: „Mai înteu se arată progresele sêvêrite în timpii din urmă de Bulgaria, și silințele depuse de trei ani pentru consolidarea stării actuale de lucruri, precum și pentru menținerea păcii în peninsula balcanică. Fără a se cita numele lui Panița, se arată dificultățile interne ale Principatului mărîte de greutățile situației externe. Guvernul princiaru e convinsu, că Porța nu vrê să lase pe Rusia să devîă triumfătoare în Balcani, și elu stăruesce, ca Turcia, conformu stipulațiunilor din tractatul din Berlinu, să ia inițiativa recunoscerei Prințului Ferdinand. Decă Porța nu va face acastă, Bulgarii își rezervă deplina lor libertate de acțiune“. În nota sa cătră Porța, guvernul bulgaru amintesc și situațiunea de nesuferit a exarchatului bulgaru față cu populațiunea bulgară a Macedoniei, a carei tractare la esercitarea cultului formêză unu mare contrastu față cu tratata ce o întemînă locuitorii mohamedani din partea guvernului bulgaru. I-se cere Porții, să acorde locuitorilor bulgari ai Macedoniei aceeași libertate a cultului, de care se bucură celelalte popore ale imperiului turcescu. Nu se pôte prevedê încă rezultatul acestei note.

Europa militară.

Jertfele, ce le cere ați militarismul, au ajuns punctul, la care cei vechi nici-odată nu s'au gîndit. Cu timpul perfecționarea armelor a cerut și sporierea armatelor, așa că ați intrêgă Europa se vede în fața unui molochu, care înghite tôte munca și căștigul poporelor europene.

Statele europene se 'ntrecu în sporierea armatelor nu numai pentru casur de rêsboiu, ci și pentru timpuri de pace, căci bagu-semă suntem osindit a ne teme și de mișcarea unei frunde, și de auțul unui cîventu, care nasce îngrijiri serioșe.

Nu e mirare dîr, decă Europa e înarmată ați mai puternicu ca ori și când. Europa pôte pune ați pe picioru de rêsboiu 24 milioane de ostași, în care număr e socotită intrêgă puterea armată a tuturor statelor. În timp de pace însă Europa e îngreuiată cu 4½ milioane omeni înarmați, așa că în urma acastă amu putê dice fără sfială, că bîtrânul continentu de dincôce de Oceanu este ați mai multu ca ori și când o casarmă uriașă, în care afli tôte gata pentru unu măcelu infricosat.

Fôia militară „Revue Militaire Suisse“ face o statistică asupra puterii militare din Europa. Efectivul de pace (fără marină) alu Rusiei e de 877,000 omeni; alu

Franciei de 512,000; alu Germaniei de 492,000; alu Austro Ungariei de 290,000; alu Italiei de 210,000; alu Angliei de 221,000; alu Turciei de 182,000; alu Spaniei de 131,000; alu Olandei de 66,000; alu Belgiei de 43,000; alu Danemarcei de 43,000; alu României de 35,000; alu Suediei și Norvegiei de 33,000; alu Bulgariei de 32,000; alu Greciei de 26,000; alu Portugaliei de 24,000; și alu Serbiei de 13,000.

Efectivul de rêsboiu ne putem închipui cătu este de colosalu. Rusii are unu efectiv de rêsboiu de 2,264,293 ostași, afară de glôte, armata teritorială și marină, — se înțelege, că numărul acesta cade numai pe Rusia europenă; Francia dispune de unu efectiv de rêsboiu de 1,788,300; Germania pôte pune pe picioru de rêsboiu 1,492,104 omeni; Italia 733,312; Anglia 570,000; Spania 450,000 și Turcia 468,000 de ostași.

Decă bine socotesce „Revista militară italiană“, atunci bugetul statelor mai marî din Europa pe anul 1890 este la olaltă de 4,055,440,000 franci. Așadêră mai multu decătă patru miliarde. Din bugetul acesta se vine pentru armate 3,189,000,000, er pentru marină 866 milioane. În bugetul acesta sînt socotite numai bugetele Rusiei, Franciei, Germaniei, Austro-Ungariei, Italiei și Angliei. Din suma acastă pe fiecare locuitor se vine: în Germania 20.69 franci, în Anglia 16.92, în Francia 16.66, în Italia 10.23, în Rusia 8.54, er pe unu contribuabil din Austro-Ungaria 7.96. De aici dîră se vede lămurit, că avu dreptate ministrul comunu de rêsboiu, când a dîs în delegațiun, că monarchia noastră cheltuesce mai puțin cu armata în proporți cu celelalte state. Și cu tôte acestea cătu de greu simțim noi acastă sarcină.

„Monitorul academiei Ludovica“ (Ludovika Akademia Közlöny) dă nescelămuriri interesante asupra pulberii fără fum. Numitul organu dice: Până acum Francia și Germania sîntu provêdute cu prafu fără fum, dîr numai cea dintău este provêdută cu elu așa, încătă s'êl pôtă folosi exclusiv într'unu eventualu rêsboiu. Sunetul ce'l produce prafu fără de fum e fôrte slabu, așa încătă abia se pôte auți la o anumită depărtare. Imprejurarea acastă e fôrte avantajosă pentru pedestrime, fiind-că nu se mai pôte rêsponde focului în direcți de unde vine împușcătura. E și mai bătêtoare la ochi deosebirea, ce se află între vechia și noua pulbere de pușcă, fiind-că pe când cea dintău, decă se aprinde în aeru liberu, produce unu fum mare, pe atunci cea de-a doua s'aprinde liniștit, fără s'met, cu flacări vii și cu fum, care abia se observă.

sunt pe mâna lui, er cu tine nu 'și bate capul.

„Nu 'ți credu vorbelor tale, er decă 'ți-aș crede, te-aș întreba: nu m'ai sci tu duce la norocul meu, s'êl vedu și eu cu ochii, cum te vedu pe tine?“

— „Ba te-oiu duce buerosu, de ce se nu te duc, numai se vii cu mine și se m'lași de după capu, căci prea m' stringi.“

„Ba, că dîu, asta n'oiu face-o, că mi-e frică să nu m'înșel și s'o iai la sântoșă.“

— „N'ai temă, că eu nu 's'înșelatoru de omeni. Norocul s'apropiă de omul, care are minte, și tu, gîndesc, că minte ai.“

Se luară amêndoi și se duseră multă lume 'npêrătiă ca Dumneșeu să ne ție, că din poveste multă și frumoșă este.

S'au dus până au ajunsu la unu rozor mare. Și decă au ajunsu la rozoru Norocul ridică o piatră lată cătu o masă sub care se vedea o gaură, și dîse:

— „Pe aici trebuie să mergem. Aici este locuința norocului.“

„Bagă de sêmă, norôce, că de m'înșel, vai și amar de tine, căci totu bucăți te taiu cu securicea asta.“

— „N'ai temă, că eu nu te 'nșel. Ți-am mai spus odată acastă!“

Și-an intrat prin gaură, pe sub pământu, și orbecîndu cătu prin întunecă, etă că vedu cam departe o țare de lumină.

— „Veți lumina aia?“ dîse norocul. „Acolo 's' tôte norôcele din lume, acolo este și norocul tîu, mai mare norôcelor. Du-te fără de frică, căci nimeni nu 'ți are grija, și acolo după masă vei vedê ședîndu prăvălitu pe divanul norocul tîu poruncind celoralte norôce: ce și cum să isprăvesc. Apucă'l de după capu și-i dă câteva cu muchia securicei; apoi povestesc cu elu și decă te va imbia cu buți de bani, cu ciurdi de vite și cu ori-ce bunătăți, se nu le primesc, că nu vei avê noroc de ele, ci cere-i puica moștenită dela moși și strămoși, pe care o ține în puicul mesei, și în care stă norocul fratelui tîu și alu tîu.“

Intră sêracul înăuntru și se îngrozî vedîndu, cum umblă norôcele ca 'n ciur. Unele veniau, altele mergeau. Se mai călea unu pe altu, dîr pe elu pare, că nime nu'l băga în sêmă.

Hotărîndu-se, deodată merge dreptu la mai marele norôcelor, care ședea după masă și porunca să-i aducă felu de felu de beuturi și focu în pipă. Abia sufla de sătul ce era. Sêracul nu glumesce, ci mi'l și înhață de capu și-i dă vre-o câteva cu muchia securicei strigîndu-i din tôte puterile:

„Hei, blăstematule! Tu te desfătezi aici și te imbuibi în tôte, er pe mine și pe copilașii mei ne lași să perim de fôme.“

— „Lasă-mă, dragul meu,“ se rugă norocul, „că te fac bogatanu; îți dau buți cu bani, ciurdi de vite, turme de oi, totu ce poftesc.“

„Nu'mi trebuie nimic, numai puica, pe care ai moștenit-o dela moși de strămoși tîi.“

— „Hei, scumpul meu, ce folos vei avê tu de puica aia? Căți copii ai tu, nici câte-o bucătură nu-i vine la cătu unu din ea.“

Sêracul îi mai dă una cu securicea, dicîndu-i:

„Ți-ai găsit omul. Cu mine se nu întinși multă vorbă, ci dă'mi ce am cerut, că de unde nu, totu bucăți te facu cu securicea asta.“

Vedîndu norocul norôcelor, că nu-i glumă, scôte puica și i-o dă.

Cătu ce și-o vedu în mîni, sêracul o și luă la picioru cu puica subțioră; nici nopte bună nu mai dîse.

Ajunse omul sêracu acasă, după atăta ostenelă, dîte puica muerii sale se aibă grijă de ea, și pe când sosi la frate-sêu, tocmai puneau cina pe masă.

Multu s'a bucurat bogatul, că i-s'a isprăvit lucrul și a mulțămîtu din inimă sêracului sêu frate, înveselit, că a dobîndit și pira.

„Astădî,“ dîse bogatul, „a fostu dîna norocului pentru mine, și după Dumneșeu cred, că și pentru tine frate.“

După cină bogatul a dat fratelui sêu o pâne intrêgă și o olă mare cu zêmă să le ducă la copiii sêi, ca să cîneze și ei sêrmanii. Bucuria copiilor! Ei cinară și se culcară liniștit și mulțămîndu lui Dumneșeu.

Dîr ce se vedu? Târșiu după mieculu nopții se trezesc mueria într'unu strigăt cumplit:

„Soală, bărbate, că arde ceva!“

„Bărbatul sare îndată din așternu-“

Pe câmpul de luptă pulberea fără fum are un deosebit efect. Prin ea mărindu-se puterea focului și a cercului în care operează un corp sau un des-părțământ de armată, pedestrierea trebuie să opereze în măsură cu multă mai mare ca până acum; coloanele de ostași rămân cât se poate puțin pe terenul de atac și astfel lupta se va face exclusiv de la marginile raței de operații, iar rezervele vor trebui să rămână cu multă îndărăt trupelor regulate și încă mai puțin grămădite ca până acum. D. asemenea, prin noua pulbere fără fum, artileria încă primește un mare avantaj, fiindcă țelurile ei pot să se opereze în mai mare depărtare și să se opereze din mai mari distanțe în po-triva focurilor dușmanului.

Pulberea fără fum însă e în des-avantaj pentru cavaleria. Mișcările ei nu vor putea fi mai mult acoperite prin fum; cavaleria va trebui, ca din mari depărtați să se respireze și va întâmpina serioase piedeci în luptă. În lipsa fumului și în parte a sunetului cavaleria adese-ori va veni între ploii torențiale de glonțe, care vor face mari stricăciuni în rindurile ei prin noul sistem de puscă.

D. pulberea fără fum va avea mare înfruntare și asupra conducerii generale a luptei. Conducătorii vor fi siliți să recurgă la stratageme și expediente nouă și cam grele. Bubiutul tunului, care se înalță până acum în aer și care nu are-ori ducea la învingere, pe viitor va fi scos afară din regulamentul de luptă; dibăcia de a afla pe inamic și puterea de spirit în viitorul război, care vor decurge, cum s'ar dice, în „liniște” și „neacoperite”, vor avea pe viitor mai mare pondă și importanță...

Raporturile dintre Austro-Ungaria și România.

„Politische Correspondenz” din Viena spune, că la București au făcută bună impresiune declarațiunile contelui Kalnoky, cumcă relațiunile dintre Austro-Ungaria și România sunt amicale, și recunoaște, că nu trebuie să se acuse gu-vernele acestor două țări, fiindcă nego-cierile pentru încheierea unei convenții comerciale stau pe loc. Opinia publică din Austria aruncă asupra Ungariei o mare parte din responsabilitate pentru starea de război a lucrurilor. Afară de aceasta, totuși opiniunea publică vede în măsurile luate de guvernul ungăresc în contra importului porcelanului din Serbia o manifestare dușmănoasă în contra României. Ungaria, dicea toia vieneză, s'a arătat totdeauna neînduplecată; România din contră nu și-a mărit pretențiunile, deși ar fi putut face aceasta, deoarece ea a găsit piețe favorabile în alte state

pentru produsele sale agricole și în parte și pentru vitele sale. Cu toate acestea România n'a renunțat la dorința de a ajunge la o înțelegere cu Austro-Ungaria, d. în acest moment înțelegerea este mai greu de făcută, fiindcă România nu poate renunța la avantajele ce e dator să le garanteze industriei sale, ce e în nascere, și de altă parte nu s'ar putea pune în luptă cu sentimentul public.

Cum vedem, nu e speranță de a se încheia convenția comercială.

SCRIRILE PILEI.

Excursiune artistică. D-lu *Gavriilă Musicescu*, profesor la conservatoriul din Iași și șef al corului mixt metropolitan de acolo, care numără 40 persoane, și-a propus, precum ni-se scrie, să facă o călătorie cu corul său prin Transilvania, Bănat, Țara unghurească, Serbia și Bulgaria, în lunile Iulie și August 1890. Orașele, în care va da câte un concert coral sunt: Brașov, Sibiu, Blăși, Deva, Clușiu, Oradea-mare, Arad, Timișoara și Caransebeș. Pentru realizarea acestei frumoase idei, d-lu Musicescu a pregătit un repertoriu de muzică corală clasică și populară, între altele bucăți de ale măestrilor Orlando di Lasso, Haendel, Stradella, Schubert, Verdi ș. a. și cântece populare române.

Felicităm pe d-lu Musicescu pentru hotărârea sa și-l asigurăm de cea mai bună și frățescă primire.

Dar. Din Deșu ni-se scrie, că bu-nul creștin *Teodor Băiasă* cu soția sa *Maria n. Rusu* la îndemnul d-lui Ioan Goron, preotul român din Cuzdriora, au cumpărat pentru biserica de acolo două feșnice de lemn, sculptate și aurite, care au costat 260 fl. v. a.

Artista Agata Bărsescu e angajată la teatrul german din Hamburg în condiții mult mai avantajoase decât la teatrul curții (Burgtheater) din Viena.

Semne de fericire unghurească. La conscrierea alegătorilor orașului Clușiu, ce se face acum, s'a dovedit tristul fapt, că 233 de alegători și-au pierdut dreptul de alegere din cauza restanțelor de dare.

Alegere de protopop în Ungurașu. S'au convocat membrii preoți și mireni ai sinodului protopresbiteral ordinar și înmulțit al tractului Ungurașului la sinodul electoral, ce se va ține în comuna Hida, Joi în 21 Iunie (3 Iuliu) a. c. la 11 ore a. m. în localitatea școlii confesionale gr. or. de acolo pentru alegerea de protopresbiter al tractului

Ungurașului. Serviciul divin, ce va premerge actului de alegere, dimpreună cu chemarea Spiritului sânt, se va celebra în aceeași zi la 9 ore a. m. în biserica parochială din Hida, la care asemenea sunt invitați a participa toți membrii sinodului protopresbiteral electoral. Comisarul consistorial e numit *Pré-cuvioșia sa protosincelul Nicanor Frateșiu*.

Colera bătue în mai multe provincii ale Spaniei. Guvernele diferitelor state au început a lua măsuri de precauțiune.

Fete eleve la gimnasia. Numărul fetelor, care s'au anunțat în anul acesta pentru esamene la gimnasia de stat în România, e foarte mare. Așa de exemplu la liceul (gimnasia completă) *Mateiu Basarab* din București s'au anunțat 92, la liceul Sf. Sava totuși din București 83, și încă multe altele la celelalte gimnasia.

Un unghur cu minte. „Pester Lloyd” află, că preotul luteran din Hajdu, *Ludwig Materny*, a refuzat alegerea sa ca membru în comitetul filialei de acolo a *Kulturregyletului ardelen*. Jupânii sunt cătrâniți.

Știință geografică unghurească. O foia din Clușiu ne descopere în numărul său de la 16 Iunie n., că riul *Timiș* se află aproape de — Sibiu.

Să mai dică cineva, că *Kulturregyletului* n'au misiune „culturală.”

Castelul lui Huniade. Precum spun foile din Pesta, comisiunea pentru susținerea monumentelor a hotărât ca să se continue restaurarea castelului lui *Corvin* în Hunedóra.

Muzică militară austriacă în Berlin. „Drau” află, că muzica militară a regimentului 78 de infanterie din *Esseg* a primit din Berlin invitația, ca cu ocaziunea serbarilor reuniunilor germane de dare la semă să concerteze în șase seri, primind pentru acesta un onorariu de 3000 fl. Administrația muzicii s'a adresat la comanda de corp, întrebând-o, dacă i-se permite să facă o astfel de excursiune. Comanda a trimis petiția la ministrul de război recomandând-o spre aprobare.

Tarifurile pe zone s'a pus în aplicare și pe căile ferate austriace.

Cel mai vechiu proces de defraudare e în curs la tribunalul din *Seghedin*. Controlorul de cale ferată *Ianos Kiss* defraudase cu alți trei complici 13,000 fl. încă în 1867. De atunci au murit toți patru defraudanții și re-

gistele oficiului de dare, care formau cele mai importante dovezi în contra lor, s'au pierdut cu ocazia inundațiilor din 1879. Cheltuelile cercetării se urcă azi la 12,000 fl. și până se va termina afacerea vor trece peste suma defraudată unghurească.

Postul de profesor de desen. La școlile medii române ort. răs. din Brașov este a se ocupa postul de profesor de desen. Pentru ocuparea acestui post se escrie concurs cu termen până la 30 Iunie 1890 st. vechiu. Concurenții vor adresa către subscria *Eforia școlară* petițiunile lor instruite cu documentele: a) că sunt Români și de religie gr. or.; b) că au purtare bună atât în privința moralității, cât și în relațiunile civile; c) că sunt de constituțiune firmă și deplin sănătoși; d) testimoniu de calificățiune pentru postul de profesor de desen la școlile medii, era în lipsa acestuia să dovedească, că au absolvit o școală medie și au cercetat cu succes cursurile unei școle de specialitate, spre a-și putea câștiga calificățiunea recerut pentru acest post. Acel profesor va avea a propune 12 ore pe săptămână și va primi salariu anual de 620 fl. v. a. Concurenții vor declara în petițiunile lor, că se vor supune legilor noastre bisericești și celor școlare, precum și normativelor și dispozițiunilor speciale ale acestor institute ce sunt în vigoare și se vor face în decursul timpului.

Transportul sărei și ajutore la țărani. Creditul de un milion pentru cumpărarea de vase pentru transportul sărei române în Serbia a fost votat de senatul român. Asemenea s'a mai votat și creditul de un milion pentru a se împărți ca ajutore la țărani, care se vor improprietări.

Din Bihor ni-se scrie: Pe cât ne-am bucurat de mersul timpului de mai înainte și pe cât de mari speranțe am legat de sămănătură până acum, pe atât de adânc mănâni suntem și pe atât de îngrijăți privim înaintea viitorului. A doua săptămână e deja, de când ploile nu ni-au slăbit așa dicend numai pe câteva ore, gheață încă am avut destulă și mai mare și mai mică, în urma căreia aerul e atât de rece, încât ne socotim a fi intrați în toamnă. Holdele mai tote-să arie la pământ, unde le copleșesc molul și gozul. Cucuruzul întârzie în lucru și din frumos ce era, de multe ploii începe a îngălbi. Mare pagubă este și în fân, deoarece în foarte multe locuri năpustea de vreme l'a cuprins în brezde.

O droiă de executori încă și — tabloul e deplin!

tul său. În casă se vedea ca ziua. Vede pe masă ca o lumină.

— „Tu muere, lăsat'ai tu opaițul nestins, când te-ai culcat?”

„Cum s'ă lasă, bărbate! După ce s'a stins el de voia lui, m'am culcat!”

Alergă bărbatul la masă și vede în mijlocul mesei un ou, care strălucea așa de tare, încât lumina ca ziua, deși nu era lumină. Numai atunci și-a adus aminte, că de bună seamă, că acel ou l'a ouat puica, pe care a adus-o el dela mai marele norocilor.

Mult era încă până la ziua. S'a sculat deci, a luat oul și a pornit cu el la un oraș să-l vândă. Ajungând în oraș s'a băgat la un aurar și l'a întrebat, că nu cumpără un ou?

„Ba cumpără și mai multe,” duse aurarul.

Atunci omul scose oul și i-l arătă.

„Mă miram, ce fel de ou ai tu de vândut,” duse aurarul. „Ce-mi ceri pe el?”

— „Scii d-ta, domnule, ce mă m'ai întrebi?”

„Ba cere, că oul e al d-tale. Cătu-i prețul?”

— „Scii d-ta ce plătesc un ou ca ăsta,” duse mereu sâracul, „nu mă întreba d-ă de preț!”

La toate întrebările aurarului, sâracul totuși vorbele acestea le dădea. În urmă aurarul duse:

„Îți dau pentru el o mie de florini.”

Sâracul însă nesciind cât îi plătesc oul, gândia, că aurarul își bate joc de el și i-a dăș o răș:

„Nu'ți bate joc de mine pentru că s'ă om sârac.”

Aurarul însă, știind cât plătesc oul, i-a făgăduit pe el cinci mii de florini, d. sâracul totuși mereu dădea:

— „Nu'ți bate joc de mine pentru că s'ă om sârac.”

Aurarul îi dă de ce mii, d. sâracul totuși același răspuns îl da.

„Așa d-ă,” duse aurarul, „noi nu putem face tîrg, că eu n'am mai mult bani.”

Sâracul merse cu oul la alt aurar mai avuț, d. și cu acesta o păi totuși așa.

În urmă s'a dus la un aurar

ovreu putred de bogat. Ovreurul ăsta îl întreba:

„Cătu ceri pe ou, bade?”

— „Scii d-ta cât plătesc un ou ca ăsta,” fu răspunsul.

„Sciu, dragul meu, d. marfa-i a d-tale, d-ta trebuie să-mi ceri prețul,” răspunde ovreurul, al cărui cap vîdea de mii de gânduri de geșeft.

Sâracul însă nerăspundându-i nimic, ovreurul îi duse răș:

„Îți dau o groșă pe el.”

— „Nu'ți bate joc de mine pentru că s'ă om sârac,” duse omul nostru debălat.

„Veți, că scii dumita ce plătesc marfa dumitale; cred d. că cu un florin e plătit destul.”

— „Nu'ți bate joc de mine pentru că s'ă om sârac,” duse răș omul.

„Ce bate joc, bate joc! În piață cumpăr 50 de ouă c'un florin.”

În urmă se slobozi ovreurul la tîrg, că i-se păru de ou, și i făgădui de ce florini, apoi douăzeci, și așa mai departe până la o mie, de ce mii până la o sută de mii.

Sâracul răspundea la toate cu dicala lui:

— „Nu'ți bate joc de mine, pentru că s'ă om sârac.”

Ovreurul se supără foc, apucă oul din mâinile sâracului și du-te băte mai departe.

„Arătu io la tine, dacă nu vrea să vinde oul la mine, De unde l'ai furat? Io dau pe tine la poliție,” și cu aceste vorbe intră în altă casă, de unde în scurtă vreme se întorse către sârac și îi duse:

„Hai și ia'ți banii. Scii tu cât este ala o sută de mii de florini? Atăta bani n'a avuț nici tată-tău, nici moș de moșii tăi,” și-l apucă de mână și-l imbutuși în altă casă, unde banii numărați stau grămădă pe masă: o sută de mii de florini.

După ce omul puse banii în nesce desagi, se cam mai duse către casă, uitându-se totuși la trei pași înapoi, că îi era frică să nu-l apuce cineva, că totuși gândia că nu s'ă ai lui banii.

După ce ajunse în pace acasă, nemărit de nimenea, strigă cu glas tare:

— „Hai muere, c'avem bani; nu

Totă din Bihor ni-sescrie, că în comuna Husaseu a răposat în etate de 15 ani școlarul de a IV-a cl. gimn. *Ioan Vaida*, fiul mai mare al d-lui preot gr. or. și asesor consistorial Teodor Vaida. S'a înmormântat în 3 (15) Iunie cu 10 preoți, luând parte numeros publică din loc și împregiurime. Frumósă predică a ținut d-lu Ioan Florian, preot în Mădăras.

Divisia maritimă austro-ungară va face la finele acestei luni ori la începutul lunii viitoare o excursiune pe mare, cu care ocaziune va visita și porturile germane de răboiu.

Petrecere de veră se va arangia la 13 Iulie st. n. în comuna Sintereag din partea tinerimei române din jur. Venitul e destinat în favorul bise ricei și școlii românești de acolo. Prețul intrării: de persoană 80 cr., în familie 70 cr. Începutul la 4 ore p. m. Pentru comitet: I. Rotari, președinte; D. Făgărășian, cassar; V. Murșian, controlor. Măncările se lasă în grija familiilor. Suprasolvirile se voru chita pe cale diaristică.

Renunțarea archiducesei Maria Valeria la tron.

În 4 (16) Iunie s'a săvârșit în palatul din Viena actul sârbătoresc, prin care archiducesa Maria Valeria, mirésă archiducelui Franciscu Salvator, renunță la tron. După legea de casă a casei împărătesce austriace, fiică archiducesă are să renunțe, înainte de mărișu, prin jurământ, pentru sine și pentru urmașii săi la drepturile de succesiune și de moștenire, ce le are în puterea născerii sale, în favoarea membrilor familiei casei archiduciale, ce i premerg în sexu, linia și etate. Fiica cea mai mare a părechei împărătesce, archiducesa Gisela, a depus jurământul de renunțare înainte de mărișul ei cu prințul Leopold de Bavaria la 18 Aprilie 1873; apoi archiducesa Maria Christina la 15 Noemvre 1879 înainte de mărișul ei cu regele Alfonso XII din Spania, și archiducesa Maria Teresia, soția archiducelui Carol Stefan, la 2 Februarie 1886. Acum în 4 (16) Iunie 1890 a renunțat archiducesa Maria Valeria, ér în 5 (17) Iunie 1890 a renunțat fiica archiducelui Iosif, archiducesa Margareta.

Amesurat ceremonialului, archiducesa-mirésă e însoțită la actul renunțării numai de măestrul suprem al curții sale. Împărătesa și celelalte archiducese nu asistă la ceremonie. Înainte de 12 ore din și se adunară oficiile su-

preme ale curții, consilierii intimi și miniștri în camera secretă a consiliului, unde la anunțarea celui dintău măestrul suprem al curții G. d. C. prințul Hohenlohe, cumcă tôte sunt gata, apără împăratul cu mirele și mirésă și cu archiducii.

Imbrăcăminte și gătela archiducesei-mirésă era foarte potrivită cu tinerețea ei, cu diua și cu locul: foarte simplă; tótă pompa hainei consta în calitatea stofei de colóre albastră, care căpeta o strălucire trandafiră acolo, unde prindea lumina, pe când în cute albastrul se închidea. Marginea hainei era cusută cu fir de aur.

Sub un baldachin în fruntea sălii era așezat tronul pentru împăratul, la drepta lui mēșuța pentru pālăria de mărășal. Înaintea acesteia stau mirele și mirésă. Nemijlocit înaintea tronului sta ministrul casei împărătesce și cel de esterne, Kalnoky. De laturile tronului, în stânga împăratului, luară loc archiducii, în drepta măestra supremă a curții, ca lociitor și măestrul suprem al curții, ca lociitor, amândoi ai mireșii, măestrul suprem al curții, ca lociitor, al mirelui, și arhiepiscopul Dr. Gruscha. În fundul sălii erau postați căpitani de gardă și generalul adjutant f. m. contele Paar. Pe treptele de stânga cătră tron sta cămărarul suprem, contele Trauttmansdorff. Îndărătul ministrului casei împărătesce steteau mai întâiul primulu măestrul suprem al curții împăratului G. d. C. prințul Hohenlohe, mărășalul suprem al curții contele Szecsen și notarul statului, mai departe consilierii intimi și miniștri.

De față au mai fost șese archiduci, un duce, șapte miniștri austriaci, patru miniștri unguri, măestrul suprem al vênătorilor și alții.

Împăratul stând înaintea tronului, țin, ca supremul cap al casei împărătesce și archiduciale, o vorbire cătră cei adunați și îi invită să fi martori ai actului de stat ce se săvârșește; după aceea ministrul casei împărătesce, contele Kalnoky, ceti documentul de renunțare. Archiducesa-mirésă se înclină adencu înaintea tatălui său împăratul și se duse la o masă, pe care se afla între două luminări de cêră, ce ardeau, o cruce cu Christos răstignit și evangelia. Arhiepiscopul luă evangelia și archiducesa puse pe ea cele două degete dintău ale mânei drepte neînmanșate, luă formula de jurământ în mâna stângă și o ceti. Apoi se duse Archiducesa la masa, ce se afla mai departe îndărăt, ca să subscrie documentul de renunțare, ceea ce făcu după ea

și mirele, archiducele Franciscu Salvator. Notarul statului apăsă pe act sigilele miresei și mirelui. Împăratul, archiducesa și archiducii trecură de aci în apartamentul interior. În salonul de goblin se subscrieră în prezența împăratului contractele de căsătorie de cătră mire și mirésă, și cu acesta s'a terminat ceremonia.

Esamene la sate.

Ighiu, în Iunie 1890.

Stimate D-le Redactor! Esamenul elevilor și elevelor dela șola română gr. cat. din Ighiu s'a ținut în 8 Iunie n. c., care și în anul acesta, ca și în anii trecuți, a fost una din sârbătorile cele mai mărețe, atât pentru poporul român din loc, cât și pentru cei din comunele vecine, cari s'au adunat la esamenul nostru în așa număr mare, încât nu mai încăpeau în sală și în ambitul șolei.

Esamenul s'a ținut cu vre-o 70 elevi și eleve de ambe confesiunile din loc și jur, în prezența M. On. D-nu Georgiu Totoianu, protopop onorar și preot în Chișfalău, ca delegat al P. On. D-nu Protopop al tractului Albe-Iuliei.

Laudă lui Dumnezeu și stăruinței bravului și energicului învățator Ioan Domșa, răspunsurile elevilor au fost foarte mulțamitoare pentru părinți și ascultători, der nu sciu pe sermanul învățator cum îl va fi îndestulit solvirea salarului, care pe jumătate e în restanță, ba a rēmas restanță și din anii trecuți.

Tôte răspunsurile școlarilor au fost mulțamitoare. A plăcut mult perorarea poesiilor și mulțimea de dialoguri privitoare la profesiuni, societăți și de alt cuprins moral și foarte edificator pentru popor.

După terminarea esamenului s'au împărțit premii între școlari, la cari au contribuit marimonoșii domni și dōmne: Nicolau Anca, faur în Chișfalău 5 fl., Aron Bēteci, notar com. în Ighiu 40 cr., Rosalia Chișbacu din Ighiu 40 cr., Vasiliu Bucerșan, faur în Ighiu 40 cr., Ioan Morușca, preot gr. or. în Craiva 20 cr., Ioan Chișbacu 10 cr., Teodor Târșiu 10 cr., Ioan Groze 10 cr., Marina Maxin 10 cr., Nicolau Pēcuraru 5 cr., Tiron Dobo 10 cr., Ilie Radu 8 cr., Ioan Domșa, învățator 20 cr. Suma 7 fl. 23 cr., pentru cari li-se aduce cea mai profundă mulțamită, mai cu sēmă D-lui Nicolau Anca, care deși e încă măestrul tēnēr, a contribuit o sumă atât de frumósă pentru cauza culturală a poporului nostru. — H. —

Beiușu, 16 Iunie 1890.

Esamenul de veră cu școlarii din a III-a și a IV-a cl. normală a șolei capitale gr. cat. române din Beiușu s'a ținut în 16 Iunie n. c. sub presiul Rvds. D-nu Augustin Antal, director al șolelor normale. Rēspunsurile elevilor au fost într tôte limpe și pline de vioiciune, cu deosebire din limba română, maghiară, matematică, geografă, istoria patriei, istoria naturală ș. a. Mulțamită destoiniciei tēnērului și neobositului pedagogu Petru Herșe, care este un învățator brav și căruia moralicește mă simt dator a-i gratula pe această cale pentru succesele dobândite prin conscițioasă implinire a chiamării sale.

Sudori se strecură de pe fruntea învățatorului român, ér el nu vrē să scie de ele ci pășește înainte cu bărbăție.

Un șpe.

Chisindia, în I Iunie 1890.

Onorată Redacțiune! Esamenul anual în comuna noastră Chisindia, protopresbiteratul Butenilor, s'au ținut în 29 Maiu v. c. sub președința Rvds. D-nu Constantin Gurbanu, protopresbiter și inspector de șole al tractului Buteni, însoțit de d-lu Georgiu Popoviciu, învățator în Buteni, ca comisar.

Dimineta la 9 ore s'a început esamenul cu tinerii din clasa I, condus de învățatorul Ilie Cornea. Aci s'a erătat spor îndestulitor. Onore învățatorului! După terminarea acestuia, pe la 11 ore, sosind d-nii amintit cu preoții locali la șola de lângă biserică, unde-i așteptau mai mulți frunțași ai comunei dimpreună cu notarul cercual și cu Rvds. d-nu Lazaru, preot în Socodoru, care anume venise ca să vadă starea învățământului la șolele noastre subcodrene și să facă o asemănare între noi și cei dela câmpia.

Șola dela clasa II, condusă de iubitul nostru învățatoru Filimonu Ardeleanu, era minunat împodobită cu impletituri de frunze și de felurite flori, asemenea și catedra. La intrare în sala de învățământ oșpeții fură întâmpinați din partea elevilor cu „Bucuramu-ne“, apoi cu o vorbire ocazională, foarte bine predată de un elev de clasa V. Esamenul a decurs după program: 1) din religie. 2) din limba română (exerciții limbistice, gramatica după metodelu concentric) și limba maghiară. 3) Aritmetica. 4) Geografia și Istoria patriei. 5) Istoria naturală și Fizica. Esaminarea școlarilor, apoi cantul bisericesc și național, care tôte au decurs spre cea mai mare mângăere și îndestulare a ascultătorilor, făcend o-

vă superați copilașii mei, că ni-a dat și nouă Dumnezeu bani; de-aci înainte nu mai suntem lipsiți. — Tu muiere, der unde-i puica?

„Am vëndut'o, dragul meu bărbate, la un domn, cu șese duce, de li-am cumpărat la copii de mănecere.“

— „Vai, bătutu-te-ar fi fostu norocul, muiere! Veți banii ăștia? Toți i-am căpătat pe oul dela puica aia.“

„Nu te supăra, bărbate, că ni-a mai rămas un ou dela puică, și decă vei căpăta și pentru asta atăția bani, atunci ne pot fi la viață de porodița noastră,“ duse muierea.

— „De bună sēmă nu altul, ci mai marele norocelor a fostu domnul cui i-ai vëndut puica, pentru-că lui în puica aia îi sta norocul.“

Omul nostru era om cuminte, și după ce i-a sosit norocul și-a folosit și mintea, cumpărându-și numai lucruri ce-i erau neincunjurat de lipsă. După ce s'a pus în bună rēnduială, s'a dus și cu celalaltă ou la tērgu, ca s'lu vëndă; dēră s'a dus într'un oraș mai mare și nu pe jos, ci călare. Întrând el în oraș, acolo a vëndut o adunare mare, ne mai pomenit de mare, înainte unei prăvălii. Unii eșiau, alții intrau în pră-

văliă, abia încăpeau pe ușe și toți se minunau de ceva. Ce minune e acolo, strigau cu toții. Ce mai ou minunat!

La auțul acestor vorbe, dă și omul nostru se între în prăvăliă, der o cală îl îmbutuși dicensu:

„Du-te moicule, că tu nu ești vrednic să veți această minune, care o arătăm la domni pentru bani.“

— „Ce fel de minune pōte să fi? Și eu vă dau bani!“

„Un ou avem, care de când și-a crepatu Dumnezeu ochii n'ai vëndut așa.“

— „Sēmă cu asta, mēi băete?“ întreba omul arătându oul ce-l avea la el.

„Vino înăuntru!“ duse cală.

— „Cătă trebe să plătesc?“ întreba omul.

„D-ta nimic nu plătești. Intră numai!“ duse cală făcendu-i loc omului printre domni.

Omul nostru străbăt până la locul, unde era minunea, și vëndu oul, ce l'a fost vëndut ovreului aurar, pe o masă sub un pahar de sticlă. Tōtă prăvălia era luminată de strălucirea oului și toți domni și dōmnele se minunau de frumșețea lui.

— „Vai ce ou minunat!“ grăi

omul. „Ore ce preț ar putē el și aibă?“

„Du-te, moicule,“ duse stăpănul prăvăliei, „du-te; cine te-a slobodit aici? Cară-te, nu mai face și tu imbuldă. Veți că nici domni nu încăp în prăvăliă!“

Când vrū să-i mēsure câteva cu un băț, omul îl întrebă:

— „Ce ai da, domnule, să capeți păreche la oul ăsta?“

„N'ar soi omul ăla cătă să cēră dela mine să nu-i pot da. Tēra asta tōtă nu plătesc atăta cătă face acest ou. Nu întinde însă vorba, ci te cară de-aci!“

În clipa acesta șeracul arătă prăvălieșului oul cam pe sub țandă, prăvălieșul îl vede și se 'ntorce cătră om dicensu:

„En vino încōce, bădiță.“ Eră domnilor le duse: „Mē rogū, domnilor, să veniți să vedeți după amēq, că acum mergem la prănq.“

Prăvălia se deșertă îndată. Numai omul nostru fu oprit și închidend prăvăliașul ușa, îi duse:

„En arată oul, bade; vai cătă de mult sēmă cu alți meu. L'ai adus de vëndut, și ce-mi ceri pe el?“

— „Scii D-ta cătă plătesc un ou ca ăsta.“

„Să nu pierdem multă vreme, eu îți dau cincideci de mii florini pe el.“

— „Nu'ți bate joc de mine pentru-că'su om șerac,“ duse omul nostru.

„Bine der, capeți dela mine pe el două sute de mii de florini; scii ce? o vorbă ca o sută, cincisute de mii vrē!“ și apucă oul din mâna omului și du te cu el în altă casă. Peste puțină vreme îl chiamă pe om și-i arătă banii numărăți grămadă pe masă:

„Etă banii, primesce'i că'su ai tēi. Oul îl pun lângă celalalt.“

Ce să facă bietul om? Se duse la cal, luă câteva părechi de desagi și le umplu cu bani și se cam mai duse; până acasă la muiere și la copii nu s'a oprit.

— „Hei, muiere, bani ca plēva.“

Și se făcu șeracul gazdă cum nu mai era prin ținutul acela, așa de gazdă era, încât fratele său îi putea fi slugă. Și a trăit omul, a trăit mult, mult, dragii mei, ajungere-af și D-vōstrē să vindeți așa oue.

— R. —

onore d-lui învățătorul Filimon Ardeleanu, care de când e în comuna noastră se bucură de un număr însemnat de cărturari și cântăreți. Densul a stăruit și stăruiește cu tot zelul a lăți lumină între tineretul din comună, ba chiar și pe cei bătrâni i-a deprinsă în scriere și cetire, și în toate afacerile bisericesti și comunale el este un adevărat luptător.

La fine mai mulți scolarți au declamat bine și corect diferite poezii, er esamenul s'a încheiat prin o vorbire, rostită de un elev, și cântarea „La mulți ani!“

S'au împărțit apoi mai multe premii între scolarii cei mai distinși, fiă spre onore d lui notarul Iuliu Zarandă, care încă a premiat pe un scolar s'erac, der sirguitor, cu 1 fl. în argint. Era foarte bine, decât părinții copiilor se îngrijau pentru premiarea mai multor copii, care au dat răspunsuri distinse.

G. P.

Sălagiu, Iunie 1890.

În 14 Mai s'a ținut în comuna Periceiu din diecesa Gherlei adunarea reuniunii filiale a învățătorilor români din tractul Periceului și împreună cu ea esamenul de veră cu trei propuneri de probă, care laolaltă au avut o reușită atât de frumoasă, încât corpul învățătoresc l'a numit „esamenul de modelu.“

Cine a luat parte la acest esamen s'a putut convinge, că de ce folos este școala pentru poporul plugar și că ce poate face un învățător conșcui de chiamarea sa. Esamenul a decurs astfel:

Dimineața pe la 7 ore, scolarii erau deja adunați la școală în număr de 60, toți îmbrăcați s'erbatoresce, de unde după ce împodobiră școala cu frunze și cununii de flori, copiii în cea mai frumoasă ordine s'au dus la biserică, unde au cântat responsoriile și încă foarte bine. După biserică copiii în frunte cu învățătorul lor, D-lu Vasiliu Olteanu, au mers la școală, unde în curtea școlii fură despărțiți în două șire, lăsându se trece prin mijlocul lor corpul învățătoresc cu M. On. D-nu președinte Ioan Cosma, pe care îi salutară cu „Să trăiească.“

Intrându în școală, președintele și membrii adunați au fost întâmpinați din partea unui scolar cu o vorbire frumoasă, după care scolarii cântară „Intru mulți ani.“

Esemplară a fost decorațiunea mesei scolare, care în locul florilor din grădină, era împodobită cu tot felul de flori din câmpul muselor, adică cu toate scrisorile și lucrările scoliarilor din decursul anului, precum și scrisorile de esamen. În fiă-care colț de masă erau câte 50 de caete de caligrafia română împărțite separat pentru fiă-care din cele 4 clase s'eu despărțiminte ale scoliarilor; pe masă mai erau 6 esemplare frumoș legate din scrisorile de esamen, în număr de vre-o 80, precum și 20 caiete dictando, conținându tot felul de epistole din viața poporului, er în mijlocul mesei erau protocoalele cele frumoș și două programe. Totă decorațiunea mesei arăta, că aici e o școală românească cu dascăl în adevăr Român.

După-ce președintele declară ședința și esamenul de deschis, d-lu învățătorul V. Olteanu își încep propunerile, pentru care își alege teme, care nu s'au fost propusă niciodată în acest tract. Devisa generală era: „Cum trebuie să ocupe un învățător patru despărțiminte de-odată, cu unul și același obiect?“

Cu toții eram curioși a vedea rezultatul, căci cam rar învățători se pricepu cum au de a lucra cu scolarii împărțindu-i în clase, cum e și școala din Periceiu cu 4 clase și numai cu un învățător. Să vedem d'era lucrarea:

Înainte de a pași la propunere, pe copiii din clasa primă îi făcu atenți, ca să stea gata cu lucrările, ce li-s'au fost

datu din cealaltă și; celor din clasa II li-a dat, ca fiă-care să formeze din capul s'eu și să scrie pe tăbliță curată câte 10 diceri, propozițiuni, simple și compuse despre obiecte din școală, din biserică și de pe câmp; celor din cl. III li-a dat să scoată din bucata de cetit „Scolarul și merele“ toate substantivele, adjectivele și verbele și să le scrie pe tăbliță, er celor din clasa IV li-a dat să scrie mai întâi curată în libelele stilistice o epistolă, despre care s'a toșt tractat în ora trecută, er după ce vor fi gata, li-a dat să formeze fie-care din cap, cu cuvintele lor proprii, o epistolă despre folosul măestriilor la noi Români, cam în felul următor: Un copil, după-ce a absolvat școala din sat, se duce la măestria în cutare oraș, unde, după-ce se vede măestru de sine stătător, află de ce mare folos e măestria și scrie carte la un amic al s'eu, îndemnându-l și pe el, ca să trimită pe cutare frate al s'eu la densul, ca să-l învețe măestria.

După-ce a gâtat d-lu învățătorul cu această împărțire, s'a adresat către copiii micuți din desp. I, întrebându-i despre cele propuse în ora trecută, și cercându-le ocupațiunile, cu o tractare gradată despre cele învățate din scriptologie, trecu la tractarea și dezvoltarea sunetului p ca temă a propunerii de probă, care a durat 1/2 de oră cu un succes de totu frumos.

Pe câtu de corecte erau întrebările învățătorului, pe atâtu de precise erau răspunsurile copiilor micuți.

La finea acestei propuneri d-lu învățătorul făcu o recapitulare, apoi le dete micuților copii ocupațiunile din cele învățate, și apoi trecu la a doua propunere cu clasa II, unde mai întâi cercă temele, ce li-s'au dat, și provocă pe copiii a-și ceti ocupațiunile, eră unii oșpeți au cerut a li-se schimba tăblițele copiilor pentru a se convinge, nu cumva au fost pregătiți anume la temă și că pot ceti scrisorile unu altuia?

După acestea copiii au făcut mai multe figuri corporale din gimnastică, au cântat „Venii muse odată din muntele sântu“, după care urmă tractarea bucății „Petrișor cel d'eschinat.“ Pe câtu e de măreț chiamarea unui învățător harnic, pe atâtu de multu ne-a desfătată această propunere corectă, care a durat mai bine de o 1/2 de oră.

Aflu superflu a mai descrie decursul celorlalte teme ale propunerii de probă cu clasa III și VI; ajungă a spune, că copiii din amândou despărțimintele și-au pregătit temele în mod neașteptat și mai ales temele stilistice, epistolele scrise de ei făceau pe om a crede, că aici se află într'o școală normală și nu într'o școală populară dela sate. Copiii care de care au scris câte-o epistolă cu totul în altu înțeles și cu cuprins deopotrivă la folosul măestriilor între Români plugari.

După cântarea unei frumoș poezii naționale și după o declamare din partea unui scolar, s'a început esamenul din calculațiune, geografă, istoria patriei și constituțiune. Copiii care de care răspundeau mai cu curagiu și mai la înțeles, apoi biografiile cele alese din istoria patriei te făceau a crede, că copiii ceea-ce au învățat și simțesc, sunt însuflețiți pentru părțile bune ale întâmplărilor și jlesc starea cea rea a trecutului istoric. O copilă foarte plăcută ni-a istorisit despre Stefan și Mamă-sa, er alți băieți ni-au povestit despre Traian, Aurelian, Constantin marele, Valentin și Hunii, apoi despre toți regii ungari, în urmă despre Mihai-Eroul. După acestea s'au declamat vre-o 5 dintre cele mai alese poezii naționale, er la toate a pus coronă dialogul între patru scolarți despre folosul măestriilor și cântarea „Audi buciumul cum sună.“

Esamenul s'a încheiat cu cântarea „Mărire intru cei de sus lui Dumnezeu“, președintele mulțumi și laudă atâtu pe învățător, câtu și pe copii, er D-lu

Andrei Cosma, directorele institutului de credit „Sylvania“, a împărțit copiilor cărți frumoș de rugăciuni, și în urmă am fost cu toții invitați la prânzul comun datu de învățător. La masă, precum și la esamen, avurăm ca oșpeți pe D-lu A. Cosma și d-lu preotul din Siciu, Ioan S'erbu, d-lu Dănilă Delei și pe toți învățătorii din tract.

Pentru frumosul progres arătat, adunarea a însemnat în protocol, că d-lu învățător Vasiliu Olteanu e vrednic a dobândi unul dintre premiile de frunte scrise din partea despărțământului XI alu Asociațiunei Transilvane.

Uitasem a spune, că în școala asta nu află copil fără carte, tăbliță, hărta și toate cele de lipsă procurate prin sermanul d'ascăl, care abia are la anu bani 96 fl. plată d'ascălescă. Copii până la cel mai micu toți știu ceti și scrie.

O inimă bună.

† Constantin I. Popasu*)

Cine este drumarul, care se duce la locul vecinic petrecut de o mulțime atât de considerabilă? Cine este călătorul, căruia i-se face un conductu atât de impunător? Și cine este mulțimea acesta, care cu haină s'erbatorescă a alergat din toate părțile, ca să ridice pompa înmormentării?

Este călătorul vre-unu funcționar înalt, pe care îl petrecu colegii, ori subalternii lui din datorință? Este el un individ, care a jucat rol de conducător în mijlocul societății? Au d'ora conductul, care-l însoțese, se compune în mare parte din rudeniile lui?

Nimicu din toate acestea.

Călătorul a fost un om modest în totă viața, er societatea, care-l încunjoră, îi jălesce pierderea, mai multu de cum i-ar jali-o însuși familia lui.

Un lucru ridică pe acestu muritor în mijlocul semenilor s'ei, un lucru îl pune între cei mai distinși fii ai națiunei sale: iubirea și alipirea de națiune, jertfirea aprobe întregii sale averi pe altarul bisericești și alu națiunei române.

Nu este mare această avere, între împrejurările noastre însu, ea este destul de considerabilă și, pentru nenumăratele noastre lipse arțetore, un adevărat balsam alinător. Mare este dragostea, cu care repositul a depus'o pe altarul neamului s'eu.

Constantin I. Popasu este alu treilea și cel din urmă din familia Popasu, bine cunoscută, care a trăit aici în Brașov, v'ru bunu cu frații Ioan Popasu, fostul episcop alu Caransebeșului, și Constantin Popasu, fostul președinte alu Eforiei școlilor române din Brașov. El a fost unul dintre cei mai harnici neguțători români, purtându negoțu mai ânteu în București, după aceea în Brașov, er în timpul din urmă, cam de 15 ani, retrasu cu totul dela afa-

*) Vechiu comerciant român, episcop parochial alu bisericești gr. din Cetatea Brașovului, membru alu delegațiunilor școlare, alu Comunității Brașovului, alu comitetului administrativ Juguianu, alu comitetului gremiului român, membru fondator alu Asociațiunei transilvane și alu mai multor societăți de binefacere, repausat la 2 (14) Iunie a. c. în etate de 68 ani și înmormentat la 4 (16) curentu, cu pompă și solemnitate rară, asistându unu publicu foarte numeros; înainte mergeau elevii școlilor române cu stingdardul îmbrăcat în doliu, corpul profesorului, pe lângă cosciug mergeau membrii Comitetului parochial, er înderăt rudenii și reprezentanții diferitelor corporațiuni și societăți și altu publicu ales din inteligență și popor.

ceri, totă activitatea și-a consacrat'o pentru interesele bisericești și ale școlilor române de aici din Brașov. Ca episcop alu bisericești române din Cetatea Brașovului, ca administrator alu averii acestei bisericești și ca administrator alu fondului Juguianu, Const. I. Popasu a fost modelu de corectitate, modelu de administrator. De averile publice, concrețute lui, s'a interesat mai multu ca de ale sale proprii. Asta o recunoscem toți, care am avut norocirea a petrece cu el împreună. Remasu de timpuriu veduv și neavându copii proprii, a adoptat ca fiu sufletescu pe un nepot alu soției sale, care și el rămăsese orfan în cea mai fragedă etate. Atâtu de fiul s'eu adoptiv, câtu și de numeroșii s'ei nepoți, Const. I. Popasu s'a îngrijit ca un adevărat părinte, contribuind cu sume însemnate la creșterea lor.

Modestia, cruțarea, munca stăruitoare, câtu a fostu comerciantu o inimă nobilă, milostivă, și nișuința de a face bine: etă însușirile, care l'au caracterizat în totă viața.

Pentru aceste calități frumoș a fostu iubit și stimat de toți, cu care venia în atingere.

Mândru era, repositul, de verii s'ei amintiți mai sus, de familia Popasu. Și cu dreptu cuvântu. Căci amândoi antecesorii lui și-au ilustrat numele cu jertfe pentru înaintarea nemului lor. Aședmintele române de cultură din Brașov vor păstra cu litere neșterse numele acelor ilustre persoane.

„Nene Costache“, i-am d'is a doua și după-ce subscriesem testamentul ca martor, „minunat lucru ai făcutu D-ta... în veci binecuvântat vei fi.“

„Frate Nicolae“, răspunse repositul, năpădându-l lacrimile, sunt cel din urmă din familia Popasilor, nu știu decât nepoții noștri vor urma exemplele noastre... facu și eu ceea ce pot, de aceea și casa de „după vale“, în care s'a născut episcopul Popasu, devenind proprietatea mea, am lăsat'o bisericești sfântului Nicolae. Pote va veni odată vremea, ca nația să se intereseze și să întrebe, unde s'a născut episcopul Popasu, și atunci casa acesta să fiă proprietate a bisericești.

Nobilu sufletu! luminată judecată!

„Bărbații bine-meritați pentru nemul lor, sunt nemuritori, urmașii vor trebui să se intereseze de ei și să cerceteze după lăganul lor:—așa își gândia repositul C. I. Popasu, și judecata lui dreptă era.

Mândru de numele Popasu, el a mai adausu o nestimată la corona de lauri a acestei familii ilustre.

Ultimele sale dispoziții, făcute cu puține zile înainte de morțe, sunt o dovadă esemplară despre iubirea sa neștermită pentru cultura și înaintarea națiunei noastre... „facu ce pot...“

Afară de legatele pentru rudeni, repositul a testat:

4000 franci în aur pentru trebuințele gimnasiului român din locu,

2000 franci pentru unu fondu cu numele „Const. I. Popasu“ pentru ajutorarea tinerilor absolvenți dela școlele comerciale,

2000 franci pentru biserica română din Cetate,

2000 franci pentru biserica St. Nicolae din Scheiu,

1000 franci pentru fondul de

pensiune alu profesorilor dela scólele române din locu,

500 franci pentru casina română, care este fundată de comercianți,

400 franci pentru societatea de lectură a studenților gimnaziali,

400 franci pentru gremiul comercianților români,

400 franci pentru fondul vânduvelor române din Brașov și făcele,

400 franci pentru fondul Reuniunii femeilor române din Brașov,

400 franci pentru fondul comercianților tineri.

400 franci pentru fondul Reuniunii române de gimnastică și de cântări,

300 franci pentru Asociațiunea română transilvană,

300 franci pentru Asociațiunea meseriașilor români,

200 franci pentru fondul „Junilor” din Scheiu,

100 florini ajutoru diarului „Gazeta Transilvaniei”.

Er institutului tipografic din Sibiu 4 acții subscrise la același institut.

Pe lângă acestea, pentru zidirea bisericei din Cetate, a lăsat diverse alte pretensiuni.

Etă, pentru ce scopuri sfinte și-a testat Const. I. Popasu cea mai mare parte din averea sa.

Etă, de ce președintele Eforiei scólelor române a putut exclama în cuvântare rostită la înmormântarea lui C. I. Popasu: „Iubite nene Costache, etă-ne toți Români din Brașov, fără deosebire de pozițiune și ocupațiune, împrejură-ți, pētrunși de cea mai profundă durere. Scimă ce ai fost pentru noi în viață, scimă și câtă am pierdut ducându-te dela noi. O singură mângăere ni-a rămas, că totu nu ne-ai părăsit cu totul. Exemplul, ce ni-l-ai dat, va fi cu noi, exemplu de Românu, care jertfese totul pentru neamul său.”

Da, modelu a fost în viață, modelu a rămas și după trecerea din viață.

Dea Cerul, ca jertfele repositului să aducă rōde însutite, er nobilitu său exemplu să fiă, pentru noi toți, un stimul vecinic de dragoste și alipire cătră poporul din care ne-am născut!

Petra-Petrescu.

Din comitate și comune.

Representanța comitatensă a Brașovului ținută în zilele trecute a hotărît, ca în privința alegerei de jude comunal în Satulungul Săcelelor, în contra căreia Sécuii au protestat, sub pretextu, că, între altele, actul alegerei s'a închis fără a pute vota încă vr'o 300 de alegători, să se întregescă cercetarea. E de observat, că Sécuii au protestat, fiind-că s'a alesu de jude unu Român, și că cei vr'o 300 de alegători, cari nu au votat, au fost mai toți Români, cari și-ar fi dat votul pentru judele deja ales.

Alegerile primăriilor comunale în Prejmeru, Feldiōra, Crisbavu și Rotbavu s'au anulat, avēndu a se face alegeri noue.

În comitetul administrativ alu comitatului Hunedōra, inspectorul ung. scolaru a raportat, că scólele greco-catolice s'au îmbunătățit foarte mult, construindu-se multe edificii scolare noue și primindu învățatori bine calificați și în limba ungerescă.

Representanța comunei Brașov a hotărît, ca pōrta dela capetulu Stradei Vămii să se dăreie, fiindu proiectată a trece pe acelu locu linia tramvaiului.

Representanța comunei Bistrița, care exploatează în regiă regalie, a hotărît: pentru unu litru de vinu ori bere anunțat a se vinde se plătesce taxa de 5 cr., pentru unu litru de alcoolu cu-

ratu 30 cr., pentru rumu și liqueur etc. 55 cr. Îndreptățirea d'a vinde beuturi spirituoase o dă, la cerere, reprezentanța comunală. Beuturile destinate pentru vândare pot fi luate de ori și unde, dēr bere nu mai puțin ca 25 litri și vinu și spirtu nu mai puțin ca 100 litri. Orașul ține unu depositu de vândare en gros de spirtu și rachiu, de unde se dau și cantități mai micu la cei îndreptățiți a ține cărciumă. Fluiditățile scotite pentru vândare trebuiesc anunțate plătindu-se și taxele pentru ele imediatu. Rachiu pus în vândare să n'aibă mai puțin ca 36 procente alcoolu și să nu se vëndă mai scumpu ca 36 cr. litrul.

Cursu pentru lucrul de mână.

Sinodul archidieceșan din Sibiu a introdus în seminariul „Andreianu” lucrul de mână ca obiectu de învățământ, pentru tinerimea din secțiunea pedagogică. Ținēndu sēmă de dorința adese-ori exprimată a învățătorilor, de a se deprinde în acestu obiectu de învățământ ca ei apoi să respândescă între popor lucrul de mână, consistoriul archidieceșan a hotărît înființarea unui cursu de instruire în lucru de mână pentru învățatorii actuali. Acestu cursu se va ține în Sibiu în decursul ferilor anului curentu, și anume dela 1 până la finea lui Augustu v. și conducătorul lui va fi instructorul seminariului din acestu obiectu Georgiu Moianu, er instructoru, pe lângă o introducere în istoria și însemnătatea acestui ramu de învățământ, precum și în principiile pedagogice, pe cari se bazează elu ca mijlocu alu educațiunii fizice intelectuale și morale, se va estinde la anumite grupuri și anume: a) asupra impletitului de paie, pipirig, papură și nuiele; b) asupra templeșitului (mășritului), a sculpturii și c) a cartonașului (lucrării în hârtia).

Învățătorii, cari vor dori a participa la cursul acesta, au a se însinua la consistoriul archidieceșan celu mult până la 30 Iunie a. c. st. v., avēndu a indica grupul pe care voiesc alu învăța. Pentru posibila înlesnire a participanților, consistoriul archidieceșan a luat mēsurile de lipsă, ca să aibă locuință, serviciu gratuit și la mese comune în seminariul nostru archidieceșan și vîptul întregu, adecă: dejun, prânzu și cină pe întregu durata cursului.

Sunt însărcinate dēr oficiile protopresbiterale, ca în conțelegere cu reuniunile și despărțimintele învățatoresc să combine a trimite la acestu cursu 1—2 învățatori tractuali, dându-le — intru câtu nu vor fi ei în stare — mână de ajutoru din fondurile protopresbiterale, din fondurile reuniunilor, dela comunele bisericesc, din colecce benevole și din alte isvōre la suportarea speselor de drum și alte spese mērunte, ce vor avē învățatorii participanți la a estu cursu deocamdată de probă.

Er până la terminul indicat de 30 Iunie v. vor așterne la consistoriu consemnarea respectivilor învățatori, cari sunt designați a participa la acestu cursu îndatorându-i pe aceia a se presenta acolo și a se însinua la instructorul premenționat astfelu, ca cursul să se pōtă incepe regulat la 1/13 Augustu.

La terminarea cursului învățatorii vor primi atestate despre cercetarea lui și despre progresul dovedit, cari atestate le vor servi drept note recomandătoare la înainta a lor; er obiectele ce le vor lucra la acestu cursu, vor fi proprietatea lor, spre a le servi de modelu pentru lucrările în scōală.

Literatură.

Apărut unu nou volum de „Documente privitoare la istoria Românilor”, dela a. 1346—1450, culesse, adnotate și publicate de Nic. Densușianu.

Volumul acesta este publicat din partea Academiei române (în seria Hurmuzachi) și conține: tractate de alianțe încheiate între domni Țerei-romănesci cu regi Poloniei, documente relative la vechia episcopie catolică a Milcoviei, și la diferitele misiuni ale călugărilor minoriti în Transilvania, Țera-romănescă și Moldova. De asemenea aflăm aici documente relative la domnia Țerei-romănesci în sec. XIV și alu XV-lea asupra Bănatului și a Făgărașului, și documente relative la diferite reșele ale domnilor din Țera-romănescă și Moldova pentru conservarea independenței și integrității țărilor sale. Aflăm aci o lungă serie de documente relative la cuezii și la nobilii români din Bănatu, Hațegū, ținutul Devei, munții apuseni, Zărandu, Maramureșu, Făgărașu și alte părți ale Tran-

silvaniei; documente relative la familia și naționalitatea lui Ionu Corvinul, la carl d. Densușianu a adaus și o tabelă geneologică a familiilor Corvinul și Olahul din Transilvania, în fine sunt publicate aici documentele relative la revoluțiunea țeranilor români și unguri din a. 1437—1438 și actele de unire ale celor trei națiuni privilegiate în contra țeranilor români etc. Volumul conține peste totu 886 pagini cu 6 documente facsimilate și cu portretul lui Mircea celu Mare dela mănăstirea Cozia. Prețulu în librăria Socecu et C-nie este 25 lei.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.”.

Serviciul biurolui de corresp. din Pesta.)

Berlinu, 21 Iunie. „National-Zeitung” anunță, că Țarul e atātu de iritat, încātu curtea și familia lui e foarte îngrijată. Țarul se teme, că la conjurațiunea ce s'a descoperit sunt împărțaiți și oficerii superiori. S'au făcutu numeroase arestări.

Sofia, 21 Iunie. Curtea de cașaiă a întărit sentința tribunalului de rēboiu, prin care maiorul Pania e condamnat la mōrte prin împușcare pentru urdirea revoltei în contra principelui și a guvernului.

Caracterul.*)

I. Formarea caracterului.

2. Influența societății și a exemplului.

Verba movent, exempla trahunt. (Vorba te mișcă, exemplul te atrage.)

(Urmare.)

Frumos asemēnă Cicero viața cu o operă de artă, pe care artistul o arată tuturor, ca toți să-o judece și încātu e cu puțință să-o îndrepteze. Apelles se ascundea chiar înderētul operelor măiestre ale sale, ca să audă cum le critică alții și ce cusur le află. Celu mai mare pōte învăța și dela celu mai micu, și-a gândit Apelles. Acesta își are cauza în deșertăciune și amoru propriu, care vede mai ușor tēndera în ochiul străin, decâtu bēra în ochiul propriu. Și Seneca dice: Greșelele altora le avem în ochi, ale nōstre în spate. Cu multu mai multu învăță celu mai micu dela celu mai mare.

Asteliu Speosipp, nepotul lui Platone, a fostu ca tēneru leneș, infuriat și desfrēnat. Deorece nu vrea s'asculte de dojenele îndreptățite ale părinților săi, elu merse la Platone, care l'a primitu în casa sa și nu l'a vātēmatu cu nici unu cuvēntu, necum s'elū bată. Platone arată fața cu elu necurmatu atata blāndēță și atata nobleță a inimei, încātu curēndu tēnerul a începutu să se rușineze și a începutu să imiteze pe unchiul său nu numai în purtare, ci și în înțelegiune, așa că după mōrtea lui a devenit capul scōlei platone. Când amici de ai lui Platone îi făceau acestuia imputări, că de ce nu pedepsece pe tēnerul desfrēnat, elu le răspunse: „eu îl pedepseșcu și încă în modul celu mai aspru, făcēndu-lu prin exemplul meu să cunoscă deosebirea între bine și rău.”

Între scolarii lui Zenone era unul așa de lacom și mănăcios, încātu de obicei le mânca soților săi totu dinainte. Odată când se aduse pe masă aprōpe de elu unu pesce foarte mare, Zenone îl luă dinaintea sa, făcēndu ca și când ar voi s'elū mănānce singur. Atunci mănăciosul se uită mănios la Zenone, er acesta îi dīse: Voesci, ca ceilalți să privescă

*) După Smiles-Rudow. A se vedē Nr. 124 alu „Gaz. Trans.” din anul curentu.

în fiă-care și la lăcomia ta în mănācare, și ești indignat, când o veđi la mine numai odată?”

Polemon, ca tineru, nu numai că s'a datu tuturor plăcerilor vieții destrăbēlate din Atena cu totu sufletul, ci era chiar mândru pe propria lui rușine. Așa trecu într'o și, întorcēndu-se acasă, nu după ce a apus, ci după ce a rēsăritu sōrele, trecu pe lângă ușa deschisă a lui Xenocrate și intră beatu, cu pērul plin de oleiu, cu cununa pe cap, și fără a-și fi schimbatu haina în odaia înțepetului, care era indeseuită de ascultători setoși de învățatură; ba spre a slăbi și a conturba prin prezența sa bunele învățaturi ale acestuia, elu se și puse să sēdă. Pe când ceilalți, firesce, erau indignați de o asemenea purtare, Xenocrate rămase liniștitu, părăsi tema, despre care tocmai trata, și începutu a vorbi despre cumpătate și modestiă. Trezit prin această serioșitate și prin cuvintele învățatului, Polemon aruncă mai întâiu câtu colo cununa, apoi își acoperi brațul gol cu haina; fața lui, ce sclipea de vinu, deveni mai serioșă; în cele din urmă aruncă totă podoba de pe elu și făcu astfelu printr'o învățatură bună dintr'unu om desfrēnatu unul din cei mai mari filosofi.

Nu trebuie să cercetăm mai departe după esemple, întrēga istoriă a lățirii creștinismului este o mărturiă grozavă pentru puterea exemplului. Este sciutu, că Isus abia a vorbit unu cuvēntu, care să nu se fi dīs și înainte de el; dēr nu prin tōte aceste și alte cuvinte frumoșe s'a făcutu mai bună lumea, ci prin faptă, ceea ce arată și Isus. (Va urma.)

Din traista cu minciunile.

Cum se dau de gol sfinții.

Cutare oia credincioșă ușurase pe popa de o epă cu mănzul după ea. Epă trecă ducă-se, că era sculă ponosită, dēr de mănzu rău se supărase părintele, că era de soi și se nădăia cum se dea de urma făptuitorului.

„Aflat'am!” strigă în urmă și numai decâtu trimise pe fetul de-a lungul satului, să cheme pe totu sufletul pe mână la biserică, că are să le spună unu lucru mare.

Asta era într'o Sămbătă.

Ca mână, Duminecă, biserica era tescuită mai altfelu ca la prasnice, nu de mari bisericoi ce erau, ci că fiesce-care doria să afle lucrul, ce are să i-l spună părintele...

Isprăvind cu cele sfinte, părintele iese înainte altarului și le spune, ce și cum a pățit cu epă.

„Uritu lucru, fiilor — urmă elu, — a păgubi astfelu pe părintele vostru și a vē pangări sufletele cu asemenea fapte necreștinesc. Dēr eu sciu prea bine cine e făptuitorul și sciu și aceea, că e de față între voi, ilu sfătuesc însă, să nu-și ridice pēcătoșii sei ochi cătră sfințele icōne, că toți sfinții s'orū uita la elu.

Cum dīse părintele aceste vorbe, tōte privirile se ațintiseră spre sfinți să vedă cum adecă s'a alege cașul din zērū. Pēcătosul încă și șgtesce bulbucații săi ochi și vēdēndu, că sfinții într'adevēră se uită țintă la elu, începe a-i mustră din gură:

„Sfinți sunteți, sfinți drăgălași,

Cătră mine nu ciorați,

Că epă am furat'o eu,

Cunoscū pe Dumneșeu,

Dēr blāstematul de mănzu la ce-puzdărie s'a luat după dēnsa?”

Kerary.

MULTE ȘI DE TÔTE.

Emigrările Chinesilor.

E lucrul cunoscut, că din cauza multor emigrări în Statele-Unite (America) guvernul de acolo s'a vădit silit a aduce o lege, prin care se mărginesc inundarea Americii cu Chinesii. Emigrarea însă nici după acesta n'a încetat. În părțile Americii de către Oceanul pacific sosesc mereu o mulțime de Chinesii, cari au părăsit deja până în părțile cele mai sudice ale lumii nouă, până chiar și în Patagonia. Dér cu tôte acestea, cea mai mare parte a emigranților se află în insulele Asiei și ale Australiei. Pe insulele acestea Chinesii se înmulțesc așa de tare, încâtă decât emigrarea va ține multă timp așa, elementul chinez va cuceri pentru sine tôte insulele acestea. Chinesii sunt un popor răbduri și muncitor, care se îndestulesc cu foarte puțin. Ca muncitorii Chinesii face or-oc lucrul și în nepretențiunea sa el se îndestulesc c'o răsplătă foarte modestă. Chinesii erau bine primiți în America, mai ales, că ei se tocimesc cu preț foarte bagatelă; dér deodată s'a observat, că prin prezența lor de tot mare scade în mod simțit plata muncii, lucru care este păgubitor pentru muncitorii indigeni. Ei se pot aplica foarte bine la lucrul câmpului și ca economi se ducă apoi în părțile Asiei și Australiei. Ca să se stabilească statornic într'un loc, numai la o parte dintre ei se întâmplă acesta, mare parte din ei însă se întorc cu câștigul muncii lor la vetrele lor străbune. Cei ce mor se transportă în țera lor, ér despre această fi-care Chinesii se îngrijesc de timpuriu. Pe lângă tótă iubirea lor de muncă, Chinesii nu sunt iubiți de Americani, fiind-că sunt murdari și sgârșiți peste măsură. Bani, decât îi primesc odată, cu anevoie îi mai pun în circulație, fiindcă pretensiunile lor, cum am amintit, sunt așa de modeste, încâtă pentru hrana și îmbrăcăminte lor nu cheltuiesc mai nimic. Cu streini de nemul lor pre puțin de lucru își fac, ei pururea trăiesc unii cu alții, păzesc cu sfințenia obiceiurile lor naționale și formeză în mijlocul lor adevărate societăți, în cari regulază afacerile și pricinile lor. Au cu ei preoți, au juți, limbă străine nu vrău să învețe și numai rar îi auđi vorbind englezesce și spaniolesce, dér réu. Ei se ocupă bucuros și cu cămătăriile. La conscrierea din urmă a populațiunei (1887) s'a dovedit, că numărul Chinesilor e de 350 milioane.

Cel mai mare neguțător de miere.

Cel mai mare neguțător de miere se află astăzi în satul Beeton din Canada; el se numește Jones și trage un mare venit din comerțul cu miere. Stupina lui stă din patru despărțiminte dintre cari fi-care ocupă o suprafață de un jugăr. Numărul coșnițelor lui trece peste 800, ér pentru fi-care coșniță se pot socoti cam 30,000 de albine. În anii buni Jones scote câte 70,000 funți de miere și are un venit curat de 7-10,000 dolari. Afară de acesta are un însemnat venit și din vinderea roiurilor de albine, cari se sporesc grozav.

Biserica de fier.

Societatea misionarilor spanioli a edificat pe spesele ei o biserică în Tonking, într'o colonie franceză din Asia orientală. Afară de fundament, întreg edificiul e din fier pregătit în Franța, de unde a fost transportat în Tonking. Biserica e lungă de 55 metri, lată de 20 și înaltă de 15 metri.

Când a fost ertat să ai două neveste?

Despre asta s'a vorbit între deputații francezi la o adunare din Nürnberg la 1650. Era adecă lipsă de sporirea populațiunei care scătuse mult prin războiul de 30 de ani. Lumea se mai teme și de Turci

și decât trebuiau generații câtă mai multe. În sensul hotărării dele Nürnberg între anii 1650-1660 nu era ertată a se primi nici o fată ca călugăriță și nici un tineru ca preot. Preoții, cari trăiau afară de mănăstiri, se puteau căsători; afară de acesta fi-care bărbat avea drept să-și țină două neveste legitime, decât se învoia la această prima nevestă.

Căendarul săptămânii		Căendarul săptămânii	
Căendarul Iulian		Căendarul Gregorian	
1890	1890	Sorele	Sorele
Piele septem.	Piele septem.	1890	1890
Dum.	10 Păr. Timoteu	22 Achatu	4. 2. 8. 1
Lun.	11 Ap. Bartol. și Bern.	23 Basiliu	4. 3. 8. 1
Mărt.	12 Păr. Onufrie	24 Ioan Botez.	4. 3. 8. 1
Merc.	13 Mart. Achilina	25 Prosper	4. 3. 8. 1
Joi.	14 Prof. Eliseu	26 Ieremia	4. 3. 8. 1
Viner.	15 Prof. Amosu	27 Ladislau	4. 3. 8. 1
Sămb.	16 Sânt. Tihonu	28 Iosua	4. 3. 8. 1

Sciri comerciale.

B.-Pesta, 14 Iunie. Relațiunile de afaceri sunt apröpe cele din săptămăna trecută.

Temperatura a fost schimbăcioasă peste săptămăna, mai înteu uscată și rece, după aceea plo torențiali, în fine ér s'a înseninat ceva. Rapörtele asupra sémănturilor sunt mai puțin favorabile. Se dice, că se lătesce tăciunele. După starea de astăzi încă tot sunt prospete de o recoltă bună de mijloc.

Neguțul de cereale. Tendenta pe piețele esterne n'a fost egală. Pe când în America cu osebire în New-York, unde până acum era o tendenta de urcare, în urma scirilor de o recoltă mai bună prețurile au mai scăđut, și pe când nici pe piețele englese nu s'au putut menține prețurile, pe atunci în Franța prețurile au fost ferme, urcându-se grăul și făina, ér în piețele germane au încheiat cu 4, sęcara cu 3 mărci mai sus ca săptămăna trecută.

În B.-Pesta circulația săptămănală în grău a fost de 90,000 m. metr., în sęcara 3000.

Păstăiose. Comerțul s'a mărginit numai la consumul din țera.

Victuale. Prețul oulor neschimbat. Au încheiat cu 52-52 1/2 la 1 fl. - Galițele au fost cam slab căutate. - Cartofii s'au ieftinit.

Unsörea de porc căutându-se mai bine, prețul a devenit ferm. De oraș s'a vëndut cu butoi cu 51.50-52. fl., fără butoi cu 49.50-50 fl.

Pentru lămuri tôte piețele sunt nefavorabile, prețurile scad pretutindenea. Cumpărătorii sunt tot în rezervă.

Pei uscate s'au vëndut câteva partii pentru Serbia, marfă de a doua mână. Boi unguresci prima notă 62-64 fl., vaci dto 58-62 fl., pitlingi 70-80 fl., Kneip 100-110 fl., - per 100 kigr.

Peile lucrate n'au avut așa dicëndă nici o căutare în săptămăna trecută.

Recolta în România.

(Correspondența „Gazetei Transil.”)

Rimnicul-sărăt, 6 Iunie v.

Ploi amă avut destule, dér n'au stricată nimic. Până acuma semnele de bună recoltă sunt generale în tötă România, cu foarte rari excepțiuni, pote la miă una.

Nu este adevărat, că s'a compromis recolta rapiței până acuma; sporadic, în câteva localități numai, s'a stricată la unii, dér nu tötă, și étă de ce:

rapița este de două feluri, una la bobă mai măruntă, care se cöce mai curënd și care relativ se cultivă mai puțin, și alta mai mare, colțuroasă și mai de valöre, care se cultivă mai mult și care numai de ieri a început a se seceră, adecă se seceră în săptămăna acesta, ér pe cea dinteu o trieră de vre-o 10 zile și pot să dică, că recolta rapiței va fi bogată: va esporta România ca niciodată, îndoit pote și în treit ca alte-dăți.

La porumb (cucuruz) prășimă a doua öră, altminteri este bun, frumos, numai în urma ploilor și mai cu sémă în urma rețelei, e mic, a stat pe loc, nu a înaintat. El este o plantă, care cere în raport cu celelalte mai multă căldură. Acuma timpul este răcoros, dér avem speranță să se mai încăldească, nindecă a venit timpul căldurilor.

Grăul până acuma se ține foarte bine, promite o recoltă foarte bună.

Orzul asemenea este câtă se pote de frumos. A. P.

Tergul de rimători din Steinbruch. La 16 Iunie n. starea rimătorilor a fost de 162.719 capete, la 17 Iunie au intrat 3706 capete și au eșit 887 rămăndu la 17 Iunie un număr de 165.948 capete. - Se notează: marfă un-gurescă veche, grea dela 43 cr. până la 44 cr. marfă un-gurescă tineră grea dela 46 1/2 cr. până la 47 1/2 cr., de mijloc dela 46 1/2 cr. până la 48 1/2 cr. - usör dela 47 1/2 cr. până la 48 cr. - Marfă țărănescă grea dela - până la - cr. - de mijloc dela 46 1/2 cr. până la 47 1/2 cr. usöra dela 47 1/2 cr. până la 48 cr. - Marfă de Bakony grea dela - cr. până la - cr. transito mijlocia grea dela - cr. până la - cr. - îns transito usöra dela - cr. până la - cr. transito dto țepösă grea dela - cr. până la - cr. transito mijlocia dela - cr. până la - cr. - Marfă sërbesă grea dela 47-48 cr. transito, mijlocia grea dela 47-48 cr. transito-usöra dela 47-48 cr. Porci îngrășați de un an dela - cr. până la - cr., îngrășați cu cucuruz dela - cr. până la - cr., îngrășați cu ghindă dela - cr. până la - cr. Cântăriți a gară cu 4 1/2.

Trageri la sorti.

3% Bodencredit, 16 Iunie s'au sortat ser. 537, 1990, 2474, 3233. În amortisare, fi-care los cu 100 fl. seri-ele: 382, 745, 771, 1478, 3062, 3340. Plata dela 1 Aug., trageră următoare 16 August.

Sërbesci 3%, 14 Iunie, seri-ele 508, 647, 800 și 1219. Plata 14 Iulie; trage-ră următoare 14 August.

Orașul Buda, 16 Iunie seri-ele 1057, 2123, 2414, 3711, 6635, 8927, 10180, 12772, 13476, 15267, 17070, 17542, 20202, 21188, 21630, 22092, 34129, 35568, 36228, 36230, 40485, 41995, 42384, 44125, 45872.

Jösziv, 14 Iunie, căștiguri mai mari au obținut seri-ele 389/93, 1659/20, 1785/94, 1860/2, 1877/80, 2078/33, 2213/76, 2478/78, 2557/59, 2637/74, 2642/85, 2663/66, 3239/68, 3631/12, 4005/18, 4245/81, 4388/76, 4560/21, 4845/52, 5037/58, 5053/100, 5099/14, 5655/75, 5721/97, 5780/13, 5844/49, 5876/24, 6190/74, 6298/75, 6775/90. Plata 15 Iulie, trageră următoare 15 Octomvre.

Bursa din Bucuresci din 18 Iunie.

Valori	%	SECUND
Rentă română perpetuă 1875	5 1/2	103.-
Rentă română amortisabilă	5 1/2	98.3/4
dto	4 1/2	87.-
Rentă rom. (rurale convertite)	6 1/2	101.1/2
Oblig. de stat C. F. Române	6 1/2	—
idem idem	5 1/2	—
Imprumutul Openheim 1866	8 1/2	—
Imprumutul Oraș. Bucuresci	5 1/2	94.3/4
idem idem din 1884	5 1/2	—
idem idem din 1890	—	94.3/4
Impr. or. B. cu prime Loz. fr. 20	—	—
Credit fociar rural	7 1/2	105.-
idem idem	5 1/2	99.-
Credit Foc. Urb. din Bucuresci	7 1/2	105.3/4
idem idem	6 1/2	103.-
idem idem	5 1/2	95.3/4
Credit Foc. Urban din Iași	5 1/2	83.-
Oblig. Casei Pensionilor fr. 300	10 fr	264.-
	V. N.	
Banca Națion. ult. div. 82.15	500	1195.-
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	320.-
Naționala de asig. ult. div. 32 lei	200	—
Banca Rom. ult. div. fr. 13.12	500	—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 5.1	250	—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 25	250	—
Soc. Rom. de Hărtie ult. 25	100	—
Soc. de Reas. ult. div. 15.1 aur	200	—
Societ. de Constr. ult. div.	—	—
Societ. de Hărtie ult. div.	—	7.1/2
Agio în Bursă	—	—
Rubla de hărtie	—	—
Banca Națion. a României	—	—
Scompt.	6	—
Avansuri pe efecte	7 1/2	—
Avansuri pe Lingouri	7 1/2	—

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 18 Iunie 1890.

Săminte	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	până
Grău Bănățenesc	80	8.45	8.50
Grău dela Tisa	80	8.50	8.55
Grău de Pesta	80	8.45	8.50
Grău de Alba-regala	80	8.45	8.50
Grău de Bácska	78	8.65	8.75
Grău ung. de nord	—	—	—

Săminte vechi ori nouă	soiul	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
			dela	până
Sęcără		70-72	7.-	7.35
Orz	Nutreți de vinars	60.62	6.50	6.80
Orz	de bere	62.64	7.-	7.60
Orz		64.66	—	—
Ovăș		39.41	8.45	8.90
Cucuruz	bănăț.	75	5.20	5.25
Cucuruz	altă soi	73	5.10	5.15
Cucuruz	"	—	—	—
Hirișcă	"	—	5.50	5.75

Produse div.	S o i u l ă	Cursul	
		dela	până
Sem. de trif.	Luțernă ungar.	50.-	55.-
—	francesă	—	—
—	roșiă	23.-	33.-
Oleu de rap.	rafinat dublu	42.-	42.50
Oleu de in		5.-	5.25
Uns. de porc	dela Pesta	52.50	53.50
—	dela țera sventată	42.-	43.-
Slănină	afumată	51.-	52.-
Sœu		35.-	36.-
Prune	din Bosnia în buți din Serbia în saci	—	—
Lictar	slavon nou bânățenesc	—	—
Nuci	din Ungaria	—	—
Gogoși	unguresci sërbesci	—	—
Miere	brută	—	—
—	galbină strecurată de Rosenau	125.	126.
Ceară	brută	12.25	12.50
Spirț	Drojdiuțe de spirț	14.75	15.25

Cursul pieței Brașov

din 21 Iunie st. n. 1890.		
Banconote românesci	Camp.	Vand. 8.29
Argint românesc	9.23	9.26
Napoleon-d'or	9.28	9.31
Lire turcesci	10.57	10.62
Imperial	9.55	9.60
Galbin	5.48	5.55
Seria. fonz. „Albina” 6%	—	—
„ ” 5%	—	—
Ruble rusesci	133.-	134.-
Mărci germane	—	—
Discențulă 6-8% pe an.	—	—

Cursul la bursa de Viena

din 20 Iunie st. n. 1890.		
Renta de aur 4%	—	103.80
Renta de hărtie 5%	—	99.60
Imprumutul căilor ferate ungare	—	116.70
aur	—	96.30
dto argint	—	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare (1-ma emisiune)	—	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare (2-a emisiune)	—	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare (3-a emisiune)	—	113.20
Bonuri rurale ungare	—	89.10
Bonuri croato-slavone	—	104.-
Despăgubirea pentru dijma de vină unguresc	—	—
Imprumutul cu premiul unguresc	—	133.90
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	—	127.50
Renta de hărtie austriacă	—	88.70
Renta de argint austriacă	—	89.15
Renta de aur austriacă	—	109.80
Losuri din 1860	—	139.25
Acțiunile băncii austro-ungare	—	970.-
Acțiunile băncii de credit ungar.	—	341.75
Acțiunile băncii de credit austr.	—	304.-
Galben împărătesc	—	5.54
Napoleon-d'or	—	9.31 1/2
Mărci 100 imp. germane	—	57.52 1/2
Londra 10 Livres sterlinge	—	117.05

Cursul losurilor private din 18 Iunie.

	cump.	vinde
Basilica	7.75	8.-
Credit	185.50	186.50
Clary 40 fl. m. c.	57.50	58.25
Navig. pe Dunăre	125.-	128.-
Insbruck	24.50	25.50
Keglevich	23.-	32.-
Krakau	—	23.50
Laibach	22.25	23.-
Buda	—	62.-
Palfy	57.-	57.0
Crucea roșie austr.	18.80	19.10
dto ung.	12.50	13.-
dto ital.	14.50	12.75
Rudolf	19.50	20.50
Salm	62.-	62.50
Salzburg	25.-	27.-
St. Genois	61.75	62.75
Stanislaw	27.-	29.-
Trietina 4 1/2% 100 m. c.	—	149.-
dto 4% 50	—	68.50
Waldstein	39.75	40.75
Windischgrätz	—	52.50
Sërbesci 3%	37.-	37.50
dto de 10 franci	—	—
Banca h. ung. 4%	110.75	111.25

Editor și redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu.

Ganz seid. bedruckte Foulards fl. 1.20 bis fl. 3.90
 450 versch. Dessins) — versch. roben- und stückweise porto- und zollfrei in's Haus das Seiden-
 fabrik-Depôt G. Henneberg (K. u. K. Hofliefer.) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10
 fr. Porto.

PATENTE

pentru invențiunii nouă îngrijesce a le do-
 bândi în toate statele biroulă de patente

LUDWIG v. BENEDEK & Cie.

Budapest, Museum-Ring, 10.

recomandată de către înaltul Ministeriu pentru

încrederea inventatorilor.

Anuală peste 500 obțineri de patente.

357,6—1

Materii (stife) de Briinn
 fabricate de Siegel-Imhof
 in Briinn.

Cele mai bune
 fabricate de postavari fine
 fabricate de postavari fine

Pentru ună fendi de haine hărățitești
 de primăveră sau vără
 este de ajuns ună cuponă în lungime de
 3-10 mtr., cart faclă 4 colți de Vienna.
 Ună cuponă din
 h. 12.40 calitatea suprafină.
 h. 4.80 calitatea obișnuită.
 h. 7.75 calitatea fină.
 h. 10.50 calitatea cea mai fină.
 h. 12.40 calitatea suprafină.

Mai departe sunt de căpătâți în cea
 mai mare alegere Kammergarnie Jesute cu
 firtele de mătase, stife pentru pardesuri,
 pălăi (Loden) pentru vișkocri și turisăi,
 perne și șosuri pentru haine de sa-
 loni, postavari pentru năltoare de am-
 pliat, stife de spălat din apă pentru bar-
 bati și copii, stife veritabile de plichetă
 pentru gileci, etc.
 Pentru marfa bună, înțerta esactă și
 întotmai după nevoie se garantează.
Moștre gratis și franco.
 268,40-38

Premiat la tôte esposițiunile cu medalii de argint.

LUSTRULŪ CELŪ MAI MARE!

NEGRU CELŪ MAI INCHISŪ!

Să produce întrebunțându veritabilă și cu renume cunoscutul
INDIGO-OEHLACK WICHSE
 care garantază conservarea pelei, din fabrica c. r. priv. a lui
IOHANN PARGER
 Viena I, Schulerstrasse Nr. 7.

Mai departe se află acolo escelentul:
LONDONER STIEFELLACK
 (Lacŭ pentru cisme)
 care nu strică pelea și se pôte spăla josŭ cu apă caldă, în sticlute
 de cincŭ mărimi. Cea mai bună

ALIFIĂ PENTRU CONSERVATŪ PELEA

(Leder-Conservirungs-Salbe)
 în cutiøre de lemnŭ și de tinichea. Celŭ mai bunŭ lacŭ pentru pe-
 le și hamurŭ, lacŭ pentru auritŭ, pentru apretarea de pele, lacŭ pentru
 podinŭ de calitate cea mai bună.

331,12—5

Fabrica există de 42 ani.

Fabrica există de 42 ani.

Premiat la tôte esposițiunile cu medalii de argint.

ZIZINU.

Nr. 7209—1890. 356,3—3

Locŭ de scaldătŭ și cură lângă Brașovŭ, recunoscutŭ prin isvøre minerale
 de ferŭ și iodŭ provădūtŭ atătŭ cu băi calde de puțină cătŭ și cu scaldă de apă
 minerală (lobogo) și de apă curgătøre — se recomandă pentru curarea bõlelorŭ
 de ghindură, bõlelorŭ scrufuloșe, bõlelorŭ anemice și de slăbiciunŭ.

Loculŭ de scaldă provădūtŭ cu otelŭ aranjatŭ în modŭ confortabilŭ și
 pe lângă aceea cu locuințe solidŭ clădite, stă în legătură postală dŭlucă cu Bra-
 șovulŭ și oferă õșpeilorŭ prin parcurile sale frumoșe și estinse precum și prin
 musica, care concerteză în decursulŭ curei de beutŭ de două ori pe dŭi, — dis-
 tragere și plăcere.

Sesoniulŭ începe cu 15 Iunie și se finese cu finea lui Augustŭ.
 Informațiuni detaliate se potŭ da prin comisariulŭ de scaldă Fr. Fabritius.
 Administrațiunea de scaldă.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Iunie 1890.

Budapesta—Predeală				Predeală—Budapesta				B.-Pesta-Aradŭ-Teiuș				Teiuș-Aradŭ-B.-Pesta				Copșa-mică—Sibiu					
Trenŭ accele- ratŭ.	Trenŭ accele- ratŭ.	Trenŭ de per- sone	Trenŭ de per- sone	Trenŭ accele- ratŭ.	Trenŭ de pers.	Trenŭ accele- ratŭ.	Trenŭ de per- sone	Trenŭ accele- ratŭ.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.			
Viena	3.25	8.—	10.50	Bucuresci	7.55		4.45	Viena	8.—	10.50	3.25	Teiuș	12.59	4.51	Copșa-mică	4.05	10.47	7.10			
Budapesta	9.25	2.—	7.35	Predeală	1.08	4.10	9.12	Budapesta	2.—	8.15	9.40	Alba-Iulia	1.39	5.27	Șeica mare	4.35	11.17	7.43			
Szolnok	11.29	4.05	11.07	Timișŭ	1.37	4.50	9.41	Szolnok	4.20	11.18	1.02	Vințulŭ de josŭ	1.56	5.44	Lõmneșŭ	5.16	11.58	8.27			
P. Ladány	1.07	5.46	1.20	Brașovŭ	2.13	5.50	10.17	Aradŭ	8.10	3.50	5.27	Șibotŭ	2.23	6.06	Ocna	5.47	12.29	8.59			
Oradea-mare	2.24	7.01	3.02	Feldiõra	2.45	4.—	10.32	Glogovațŭ	2.20	4.10	5.50	Orăștia	2.49	6.28	Sibiu	6.10	12.52	9.23			
Mezõ-Telegd	2.32	7.11	3.0-	Apața	3.12	4.44	11.04	Gyõrok	2.34	4.46	6.23	Deva	3.37	7.10	Sibiu-Copșa-mică						
Rév	3.02	7.41	3.4-	Augustinŭ	3.32	5.20	11.30	Paulișŭ	3.05	4.58	6.34	Branicica	3.53	7.26	Sibiu	7.35	4.34	9.50			
Bratca	3.33	8.16	4.31	Homorodŭ	3.47	5.47	11.51	Radna-Lipova	3.23	5.16	6.52	Iia	4.18	7.45	Ocna	8.02	4.53	10.14			
Bucia			4.54	Hașfalău	4.20	6.35	12.27	Conop	3.39	5.38	7.17	Gurasada	4.43	8.10	Lõmneșŭ	8.30	5.25	10.40			
Ciucia	4.26	9.05	5.40	Sighișõra	5.25	8.12		Bãrzava		5.53	7.33	Zamŭ	4.53	8.21	Șeica mare	9.05	5.55	11.10			
Huiedin			5.14	Elisabetopole	5.45	8.47		Soborșinŭ		6.15	8.20	Soborșinŭ	5.21	8.48	Copșa-mică	9.34	6.20	11.35			
Stana	4.58	9.35	6.22	Mediașŭ	6.12	9.29		Zamŭ		6.58	8.49	Bãrzava	5.56	9.17	Cucerdea - Oșorheiu						
Aghiriș			6.35	Copșa mică	6.33	10.10		Gurasad.		7.22	9.16	Conopŭ	6.46	9.54	Reghinulŭ săsescŭ						
Ghirbău			6.59	Micăsasa	6.48	10.32		Iia		7.33	9.32	Radna-Lipova	7.02	10.09	Cucerdea	2.55	8.20	2.56			
Nădășel	5.49	Trenŭ de pers.	7.11	Blașiŭ	6.48	10.42	11.47	Branicica		7.54	9.51	Paulișŭ	7.06	7.50	10.51	Cheța	3.25	8.50	3.29		
	6.02	10.35	7.24	Crăciunelŭ	7.22	11.37	12.32	Deva		8.14	10.18	Gyõrok	7.06	8.38	11.38	Ludoșŭ	3.46	9.11	4.06		
Ciugiu	6.12	11.02	7.54	Teiușŭ	7.51	12.23	1.06	Simeria (Piski)		9.12	11.14	Glogovațŭ	7.45	9.05	12.10	M. Bogata	3.56	9.20	4.15		
Apahida	6.27	11.23	8.11	Aiudŭ	7.68	1.23	1.30	Orăștia		9.34	11.39	Aradŭ	7.55	2.25	4.47	Iernutŭ	4.33	9.57	4.54		
Ghirș	7.31	12.42	9.18	Vințulŭ de susŭ	8.15	1.50	1.54	Șibotŭ		9.56	12.05	Szolnok	11.51	2.25	4.47	Sănpaulŭ	4.48	10.12	5.10		
Cucerdea	7.55	1.18	9.49	Uiõra		2.20	2.16	Vințulŭ de josŭ		10.17	12.26	Budapesta	1.55	5.50	7.45	Mirașteu	5.11	10.35	5.34		
Uiõra		1.25	9.56	Cucerdea	8.45	2.46	2.39	Alba-Iulia		10.44	12.58	Viena	7.20	1.40	6.05	Oșorheiu	5.30	10.54	5.35		
Vințulŭ de susŭ		1.33	10.02	Ghirșŭ	9.16	3.33	3.15	Teiușŭ								Reghinŭl-săs.	7.25	7.—			
Aiud	8.21	1.55	10.22	Apahida		5.—	4.32									Cucerdea	2.55	8.20	2.56		
Teiușŭ	8.37	2.14	10.39	Ciugiu	10.36	5.28	4.53									Cheța	3.25	8.50	3.29		
	8.42	2.24	10.57	Blașiŭ	10.48	6.05	5.30									Ludoșŭ	3.46	9.11	4.06		
Crăciunelŭ		2.49	11.20	Nădășelŭ		6.26	5.48									M. Bogata	3.56	9.20	4.15		
Blașiŭ	9.14	3.02	11.36	Ghirbău		6.42	9.05									Iernutŭ	4.33	9.57	4.54		
Micăsasa		3.33	12.04	Aghireșŭ		6.58	6.11									Sănpaulŭ	4.48	10.12	5.10		
Copșa mică	9.49	3.48	12.23	Stana		7.24	9.43									Mirașteu	5.11	10.35	5.34		
Mediașŭ	10.07		12.39	B. Huiedin		7.47	6.43									Oșorheiu	5.30	10.54	5.35		
Elisabetopole	10.30		1.08	Ciucia		8.27	7.12									Reghinŭl-săs.	7.25	7.—			
Sighișõra	11.06		1.50	Bucia		8.49	10.41									Oșorheiu	7.24	5.54	10.20		
Hașfalău	11.22		2.06	Bratca		9.08	10.56									Mirașteu	7.44	5.14	10.39		
Homorodŭ	12.37		3.20	Rév	1.10	9.28	7.51									Sănpaulŭ	8.07	6.37	11.02		
Augustinŭ			3.56	Mezõ-Telegd	1.36	10.04	8.17									Iernutŭ	8.29	6.58	11.23		
Apața			4.19	Oradea-mare	2.01	10.41	8.42									M. Bogata	9.02	7.28	11.53		
Feldiõra			4.44	P. Ladány	2.08	11.06	8.47									Ludoșŭ	9.35	7.41	12.06		
			5.20	Szolnok	3.31	11.51	5.10									Cheța	9.51	7.57	12.22		
Brașovŭ			5.30	Budapesta	7.16	6.36	1.55									Cucerdea	10.23	8.25	12.50		
Timișŭ			6.14	Viena	8.40	6.50	2.25									Simeria (Piski)-Unied.					
Predeală			6.45													Simeria (Piski)					
Bucuresci			11.55													Cerna					
Murășŭ-Ludoșŭ-Bistrița				Bistrița-Murășŭ-Ludoșŭ				Ghirșŭ—Turda				Turda—Ghirșŭ				Unied.-Simeria (Piski).					
Murășŭ-Ludoșŭ			4.—	Bistrița			1.16	Ghirșŭ	7.40	10.50	3.56	9.30	Turda	6.05	9.40	2.40	5.20	Uniedõra			
Țagŭ-Budatelecŭ			6.45	Țagŭ-Budatelecŭ			4.50	Turda	8.—	11.10	4.10	9.50	Ghirșŭ	6.25	10.—	3.—	8.40	Cerna			
Bistrița			9.53	Murășŭ-Ludoșŭ			7.21									Simeria					
Nota: Numeri în cuadrați cu linii grõse însemnăză õrele de nopțe.								Sighișõra—Odorheiu				Odorheiu—Sighișõra									
								Sighișõra				5.—				11.25					
								Odorheiu				7.49				1.50					
																8.40					
																2.45					
																10.52					
																5.28					